AMIGOE

prèkè HeteRDAad

Donderdag 15 augustus 2019 • Jaargang 132 nr 184 • Abonnementsprijs Afl 36,00 • Losse nummers. Afl 1,75 • maandag met Ñapa Afl 1,75

3 Aruba
ABC eist hoge dwangsom van het Land Aruba

6 Economie
'Frans pulsvisverbod raakt 15 vissers'

9 Wereld
'Oorlog is nog lang niet voorbij'

12 Sport
Liverpool pakt Europese Supercup in Istanbul

Forensisch onderzoek gestart binnen RDA

ORANJESTAD — De regering is een forensisch onderzoek gestart binnen Refineria di Aruba (RDA). Dit maakte premier Evelyn Wever-Croes (MEP) vanochtend bekend tijdens een persconferentie op het Bestuurskantoor.

door onze verslaggever
Ariën Rasmijn

Tegen de *Amigoe* verklaart de premier dat het gaat om een forensisch onderzoek dat al enkele maanden loopt binnen RDA. "Het is een doel- en rechtmatigheidstoets van de uitgaven. De aanleiding is dat RDA onder de vorige regering veel onkosten heeft gemaakt. Meerdere keren werd bijvoorbeeld de heropening van de raffinaderij gevierd, wat met enorme kosten gepaard ging, zonder dat de raffinaderij daadwerkelijk openging." Van een anonieme bron kreeg de Amigoe te horen dat Compliance & Forensic Services Caribbean het forensisch onderzoek uitvoert en dat met name ook contracten met bepaalde leveranciers worden onderzocht. Desgevraagd geeft premier Wever-Croes aan niet op de hoogte te zijn van de details en dit aan de Raad van Commissarissen van de RDA te moeten vragen voordat zij iets kan bevestigen.

Contracten

Eerder in de ochtend beantwoordde de premier vragen over contracten die zijn gesloten tussen RDA en leveranciers en onderaannemers. Inmiddels betaalt Citgo Aruba ook de lease niet meer en zijn de inkomsten van RDA minimaal, verklaarde premier Wever-Croes. "De enige inkomsten van RDA komen momenteel van Fuels Marketing & Supply Aruba (FMSA) en dat geld gaat direct door naar de regering, want wij hebben ook geld nodig." Onder de vorige regering zou RDA echter grote sommen geld hebben besteed aan leveranciers terwijl er helemaal niets gebeurde op de raffinaderij, verklaarde de premier. De premier werd tijdens de persconferentie gewezen op vermeende lopende betalingen van RDA aan leveranciers voor faciliteiten die niet in functie zijn. Ook zouden leveranciers en onderaannemers waarmee eerst het werkverband was opgeheven na een simpele naamswijziging weer onder contract staan bij RDA en Citgo.

Premier Wever-Croes gaf daarop aan die specifieke aantijgingen te zullen laten onderzoeken. Zij verwacht dat het forensisch onderzoek ook details daarover gaat prijsgeven. De premier benadrukte niet op de hoogte te zijn van details, aangezien de regering afstand moet houden van de bedrijfsvoering van staatsbedrijven als RDA. Wel ging ze in op de vraag of er vertrouwen is in RDA-directeur Alvin Koolman. Daarin trok zij een parallel met voormalig Utilities-directeur Franklin Hoevertsz. "De vorige regering heeft de directeur van RDA aangewezen. Met haar directeuren heeft de vorige regering ook wurgcontracten getekend, die heel veel geld kosten om op te breken. Dat was ook het geval met de Utilities-directeur waar we geen vertrouwen meer in handen en wilden vervangen. Ik weet niet hoe het zit met het contract van de directeur van RDA. Ik heb het niet ingezien. Maar we zijn bezig met een forensisch onderzoek en als daaruit blijkt dat dingen niet zijn gedaan dan zullen degenen die verantwoordelijk zijn zich moeten verantwoorden", aldus premier Wever-Croes.

Scholen weer begonnen

ORANJESTAD — Een deel van de scholen is sinds vandaag weer open. Gespannen gezichtjes van kinderen die voor het eerst naar een nieuwe school gaan, maar ook blije gezichten bij het weerzien van oude klasgenoten na de grote vakantie, zo ook op de Filomena College Basisschool. Eerder deze week gaf Onderwijs-minister Rudy Lampe (RED) aan dat niet alle scholen vandaag van start konden gaan in verband met renovatiewerkzaamheden. Sommige scholen gaan aanstaande maandag of een paar dagen later van start.

Noodlanding Russisch vliegtuig in maisveld

Foto: AFP

De piloot zette het toestel in een maisveld neer nadat beide motoren uitvielen door een botsing met vogels.

MOSKOU — Een Russisch passagiersvliegtuig heeft vandaag in de buurt van Moskou een geslaagde noodlanding in een maisveld gemaakt, nadat beide motoren van de Airbus A321 met meer dan 230 inzittenden waren uitgevallen door een botsing met vogels.

Er zijn 23 gewonden, onder wie negen kinderen. Zij liepen in de meeste gevallen kneuzingen en schaafwonden op en hoefden niet naar het ziekenhuis. Alleen een 69-jarige vrouw werd in het ziekenhuis opgenomen.
Passagiers posten videoopnamen van de geslaagde buiklanding op sociale media. Bij die landing werd het landingsgestel niet uitgeklapt.
Het ongeluk gebeurde in de buurt van Moskou. Het vliegtuig van Ural Airlines was juist van de luchthaven Ramenskiy (ten oosten van Moskou) vertrokken op weg naar Simferopol op de Krim, meldt het Russische ministerie van Rampenbestrijding.
De copiloot van het toestel, Georgi Moerzin (23), zegt in een video: "Na het opstijgen vlogen er vogels in de motoren, waarbij de linker meteen stilviel. Daarna werd ook de rechtermotor getroffen en hield ermee op. We hadden geen aandrijving meer en verloren hoogte. De captain nam de controle over en zette het toestel door manuele besturing in het veld neer." Meteen na de geslaagde noodlanding werden gezagvoerder Damir Joesoepov en zijn rechterhand Moerzin overladen met complimenten. Gouverneur Evgeni Koeyvasjev van de regio Sverdlovsk zei dat zij 'fantastisch vakmanschap en zelfcontrole hadden getoond'. "Zij en de bemanning hebben 223 levens gered. Het zijn helden", aldus de gouverneur. Het aantal inzittenden bleek later nog iets hoger.
Het Kremlin heeft aangekondigd de twee piloten te zullen onderscheiden na de succesvolle noodlanding. "We feliciteren de heldenpiloten die mensenlevens hebben gered", zei de woordvoerder van het Kremlin, Dimitri Peskov.

Trump: Happy ending in Hongkong haalbaar

WASHINGTON — De Amerikaanse president Donald Trump spoort zijn Chinese ambtgenoot Xi Jinping aan om persoonlijk te gaan praten met de demonstranten in Hongkong.

Dat zou volgens hem 'een vrolijk en verlicht einde maken aan het probleem', twitterde Trump vandaag. "Ik twijfel daar niet aan!", besloot hij zijn bericht. In eerste instantie hield Trump zich vrij afzijdig van de massale protesten in de metropool, die van halverwege de negentiende eeuw tot 1997 onder Brits bestuur stond en tegenwoordig een status aparte heeft binnen China. De Amerikaanse president legde gisteravond ineens een verband tussen handelsgesprekken en de onrust in Hongkong. "Natuurlijk wil China een handelsdeal sluiten", schreef hij toen. "Laat ze eerst humaan met Hongkong aan de slag gaan."

Washington Post: Botbreuken in nek Epstein

NEW YORK — De 66-jarige miljardair Jeffrey Epstein, die zaterdag dood werd aangetroffen in zijn cel in een gevangenis in New York, had diverse botbreuken in zijn nek, meldt *The Washington Post*.

De krant baseert zich op 'anonieme bronnen bekend met de uitkomsten van de autopsie' als bron. Zulke breuken kunnen voorkomen bij mensen die zichzelf ophangen. Volgens de krant kan zulk letsel echter ook voorkomen bij mensen die gewurgd zijn.
Epstein wordt verdacht van kindermisbruik en mensenhandel. Rond zijn overlijden zijn veel speculaties en complottheorieën ontstaan.
De autoriteiten arresteerden Epstein eerder dit jaar. Aanklagers stelden dat hij tussen 2002 en 2005 tientallen minderjarige meisjes seksueel heeft uitgebuit. Zij zouden betaald zijn om seksuele handelingen uit te voeren in zijn huizen in Manhattan en Palm Beach (Florida) en aan boord van zijn privévliegtuig. Epstein hing een gevangenisstraf van 45 jaar boven het hoofd.

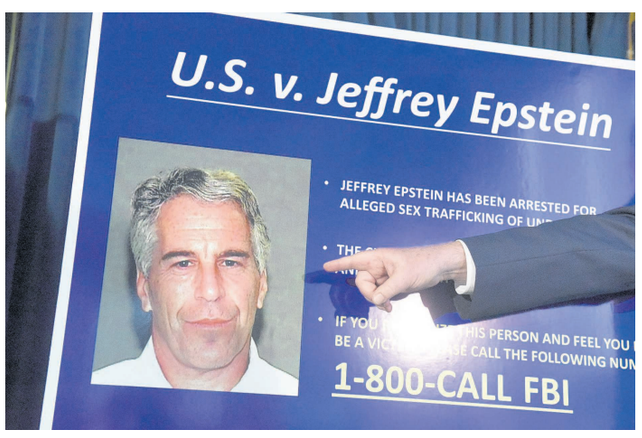

Foto: AFP

Aanklagers stelden dat Epstein tussen 2002 en 2005 tientallen minderjarige meisjes seksueel heeft uitgebuit.

THE MOVIES @RENAISSANCE.AUA

THE MOVIES @PRINCIPAL

SCHEDULE FOR THE MOVIES AT PRINCIPAL

VALID AUGUST 16 & 17, 2019
SCHEDULE IS SUBJECT TO CHANGE
PLEASE VISIT US AT WWW.THECINEMA.AW FOR MORE INFORMATION

GOOD BOYS THURSDAY 7:00 – 8:15 – 10:15 FRIDAY 7:00 – 8:15 – 10:15 – 11:45	R	SP SUB
THE ANGRY BIRDS MOVIE 2 THURSDAY & FRIDAY 4:15 – 6:15	PG	SP SUB
DORA AND THE LOST CITY OF GOLD THURSDAY & FRIDAY 5:15 – 7:30	PG	SP SUB
FAST AND FURIOUS PRESENTS HOBBS AND SHAW THURSDAY&FRIDAY 9:00 – 9:45	PG13	SP SUB
THE LION KING THURSDAY & FRIDAY 4:30	PG	SP SUB

SCHEDULE FOR THE MOVIES AT RENAISSANCE

GOOD BOYS THURSDAY 8:30 – 9:45 FRIDAY 8:30 – 9:45 – 10:45 – 11:45	R	SP SUB
THE ANGRY BIRDS MOVIE 2 THURSDAY&FRIDAY 4:00 – 6:10 – 7:30	PG	SP SUB
DORA AND THE LOST CITY OF GOLD THURSDAY&FRIDAY 4:45 – 7:00	PG	SP SUB
THE ART OF RACING IN THE RAIN THURSDAY&FRIDAY 4:00	PG	
THE KITCHEN THURSDAY&FRIDAY 6:15	R	SP SUB
FAST AND FURIOUS PRESENTS HOBBS AND SHAW THURSDAY 8:15 – 10:00 FRIDAY 8:15 – 10:00 – 11:00	PG13	SP SUB
THE LION KING THURSDAY&FRIDAY 5:00	PG	SP SUB

THE MOVIES PREMIUM – VIP
"VIP must be 13 years or older guided by an adult to access this experience"

GOOD BOYS THURSDAY 4:30 – 6:45 – 8:15 – 10:30 FRIDAY 4:30 – 6:45 – 8:15 – 10:30	R	SP SUB
FAST AND FURIOUS PRESENTS HOBBS AND SHAW THURSDAY&FRIDAY 5:30 – 9:00	PG13	SP SUB

SUPER DEAL WITH YOUR SUPER CARD

SUPER DISCOUNTS
AVAILABLE **EVERY SINGLE DAY** WITH YOUR SUPER **CARD**

CONTACT US IF YOU WANT TO
ENJOY SUPER DEALS AS WELL

S.FORD FURNISHINGS

www.facebook.com/s.fordfurnishingsaruba/

CLASSIC BRANDS
SPECIALTY SLEEP PRODUCTS

Visit us & find out about our weekly specials & monthly sales.

Hours - Mon-Sat 9 AM To 6 PM.

NEW STORE LOCATION
CAYA TARATATA # 11
Next to Orange Plaza & Red Fish
Info@sfordfurnishings.com
+297 587 0830 USA +1 352 293 2288

Offer valid from Friday August 16th till Thursday August 22th 2019 or while supplies last.

WEEKLY SUMMER DEALS

ECONOMIC GARDEN HOSE 50 FT
~~37.22~~
22.99
or 920 Fun Miles

POTTING SOIL BAG 40 LTR
~~15.94~~
11.99
or 480 Fun Miles

GAS PUSH MOWER 21 INCH
~~851.02~~
499.99
or 20000 Fun Miles

ARTIFICIAL GRASS (VARIOUS TYPES)
Starting from
~~29.99~~
22.49 P/M²
or 900 Fun Miles

ELECTRIC BLOWER 110 MPH
~~170.19~~
119.99
or 4800 Fun Miles

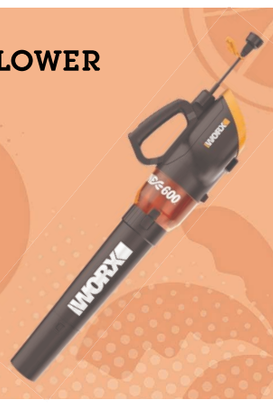

MIDEA AIRCONDITIONER
Starting from
~~957.41~~
813.80
or 32552 Fun Miles
9,000, 12,000, 18,000 & 24,000BTU

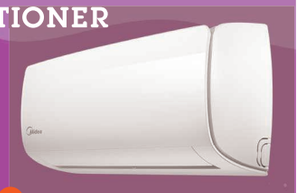

7 DAYS OPEN | 2X fun miles | REDEEM FUN MILES
KOOYMANBV.COM
KOOYMAN.ARUBA
KOOYMAN
THERE IS ALWAYS SOMETHING TO DO

Verzekeringen Pensioenen Hypotheken
ASCA
ASSURANTIE SERVICE CENTRUM ARUBA N.V.
Dienstverlening met een persoonlijk karakter
Tel. 582-2720 • Fax 582-0200
Beatrixstraat 34 • Oranjestad
email: insurance@asca.aw

Visit our website AMIGOE.COM

AMIGOE

Heeft u interesse om te adverteren?
Bel ons op telefoonnummer
582-4333 of stuur ons een email:
avisoaruba@amigoe.com

DAILY
2019

-BEGIN THE DAY WITH-
A FULL ARRAY OF BREAKFAST ITEMS
AT THE RITZ-CARLTON, ARUBA
6:30 AM – 12:00 PM
LOCAL BREAKFAST BUFFET SPECIAL
$29
*VALID LOCAL ID IS REQUIRED
LIVE OMELET STATION
BELGIAN WAFFLE STATION
FRESH FRUITS
AND MUCH MORE
527.2699
SOLANIO

Losse Verkooppunten

Super Food
Citgo Sasaki
Citgo Seroe Blanco
Citgo Boulevard
Citgo St. Cruz
S. Chow
Ling & Sons
Plaza Book Shop (Dakota)
Wei Ming Supermarket
Mundo Nobo Supermarket
Johnson Supermarket
Fa Yang Supermarket
Springfield Supermarket
Bloemond Supermarket
Moko Minimarket
Bruna
Cheng's Supermarket
The Market Alhambra Mall
Foodcenter
N.G/ Supermarket
Zhang's Supermarket

1,5 miljoen florin

ABC eist hoge dwangsom van het Land Aruba

ORANJESTAD — De eerste zaak die de Aruba Birdlife Conservation (ABC) aanspande in 2016 leverde meteen succes op: het terrein naast Azurre Beach Residences moest volgens de rechter natuurgebied blijven. Vandaag stond ABC weer in de rechtszaal, weer was het terrein naast Azurre onderwerp van de discussie.

De situatie voordat er blokken gezet werden.

Vele malen bepleitte de ABC haar zaken voor de rechter. De inzet was telkens het beschermen van natuurgebieden tegen andere activiteiten. Meestal ging het dan om bouwactiviteiten. De beslissing van de rechtbank dat het betreffende terrein natuurgebied moest blijven in 2016, ging vergezeld van aanvullende bepalingen. Het Land moest de beslissing handhaven, dus zorgen dat de natuur niet aangetast wordt. Bij het niet nakomen van die verplichting moet het Land 250 duizend florin per dag betalen.

Geen handhaving

Deze zomer constateerde ABC dat de natuurfunctie van het terrein ernstig aangetast werd. Trucks van de Dienst Openbare Werken (DOW) en van Mota-Engil, de aannemer van de Watty Vos Boulevard, reden af en aan. Er werd bovendien materiaal op het terrein gestort. Daarnaast gebruikten gasten van het Azurre het terrein als parkeerplaats. Van handhaving door het Land was geen sprake volgens ABC. Daarmee werd de dwangsom opeisbaar en daarvoor stonden het Land Aruba en ABC weer in de rechtszaal.

Dwangsom

Advocaat Geert Rep gaf namens ABC een verslag van de gang van zaken rond het opeisen van de dwangsom. Op 16 juli heeft ABC via een deurwaarder de zaak bij het Land bekend gemaakt. Het duurde echter tot 29 juli tot er actie ondernomen werd. Het terrein werd met een reeks rotsblokken ontoegankelijk gemaakt. Dat had sneller gekund, is de mening van ABC en de stichting eist nu een dwangsom van 1,5 miljoen florin, zes keer de dagelijkse dwangsom.

Uiteraard verdedigde het Land zich tegen deze eis. Het terrein zou niet in gebruik gegeven zijn, maar de gebruikers zouden het in gebruik genomen hebben. Het is bovendien niet doenlijk volgens hun raadsman om alle natuurgebieden met rotsblokken ontoegankelijk te maken. De mensen moeten hun auto daar kunnen parkeren om vervolgens met een snack en een drankje te genieten van de natuur. Hij bracht ook de penibele financiële situatie van Aruba ter sprake die het moeilijk maakt om dergelijke dwangsommen te betalen.

De rechter doet uitspraak op woensdag 4 september.

Opnieuw ontsnapping uit het KIA

ORANJESTAD — Twee gevangenen zijn gisternacht uit de jeugdafdeling van het Korrektie Instituut Aruba (KIA) ontsnapt. Het gaat hier om het tweetal Jorge Antonio Ramirez en Joander Anthony Alexander Ramirez. Beiden zaten vast vanwege een gewapende overval. Volgens het Korps Politie Aruba (KPA) is er meteen een zoekactie gestart. Ook roept het KPA burgers op de voortvluchtigen niet te helpen en om tips zonodig anoniem te melden via de tiplijn 11141.

Het is de derde keer in korte tijd dat er gevangenen zijn ontsnapt uit het KIA. Justitie-minister Andin Bikker (POR) wilde niet ingaan op de details, maar merkte vanochtend op tijdens een persconferentie bij het Bestuurskantoor dat de twee gedetineerden konden ontsnappen als gevolg van de vervallen staat van de gevangenis.

Minister Bikker heeft aangekondigd dat hij de wetgeving gaat aanpassen zodat de straf voor het helpen of huisvesten van een ontsnapte gevangene wordt verdubbeld van maximaal vier naar acht jaar en dat gevangenen die ontsnapt zijn en weer zijn opgepakt een verlenging krijgen van hun gevangenisstraf.

Fundraising voor Arubaanse Moskee

ORANJESTAD — De moslims op Aruba vormen niet de meest opvallende bevolkingsgroep. Toch is er een actieve groep moslims die al jaren bezig is met het zoeken naar een geschikte gebedsruimte. Ondertussen beschikt men over een terrein, zijn de bouwactiviteiten begonnen, maar is nog niet al het benodigde geld beschikbaar. Voor het resterende bedrag heeft de gemeenschap een fundraising opgezet.

De groep moslims op Aruba is heterogeen. Sommige Libanezen zijn sinds mensenheugenis hier gevestigd, anderen zijn in een latere fase gekomen. Het gaat om mensen uit Suriname, Spaanstalig Zuid-Amerika, uit het Midden-Oosten en het Verre Oosten. Ze zijn verenigd in de Aruba Islamic Foundation. Op Facebook profileert deze stichting zich als een 'Small and peacefull community'. Voor hun bijeenkomsten zijn ze steeds afhankelijk van toevallig beschikbare ruimtes, een vaste plaats om bijeen te komen is al jaren een grote wens.

Een aantal jaren geleden leek die wens vervuld te worden toen de stichting een terrein in Morgenster kon aankopen. Men maakte enthousiaste bouwplannen, maar uiteindelijk konden die niet gerealiseerd worden. Het bestemmingsplan van de buurt stond de vestiging van een gebedsruimte in de weg, sommige buurtbewoners ageerden tegen de vestiging van een islamitisch centrum. In 2015 werden de plannen gestaakt. De regering stelde vervolgens een terrein in Sabana Basora ter beschikking waar geen belemmeringen zijn voor de bouw van een moskee of zoals de stichting het noemt, een 'masjid'.

Wie gaat kijken op het bouwterrein ziet dat er al veel werk is verricht, maar ook dat er nog veel moet gebeuren. De geplande moskee krijgt een bescheiden, vriendelijk uiterlijk. De bouwsom is ook niet overdreven hoog: ruim 500.000 dollar. Dat geld is er nog niet, er is voor de eerste werkzaamheden 168.000 dollar beschikbaar, de Islamic Foundation is op zoek naar de resterende financiering. Daarvoor is op 3 augustus een fundraising opgezet waaraan iedereen kan bijdragen die de Arubaanse moslimgemeenschap een warm hart toedraagt. Het streefbedrag is 100.000 dollar, dat moet op 1 november bereikt zijn, maar dat bedrag is nog niet in zicht. Tot nu toe is ruim 4000 dollar toegezegd. Bijdragen kan via de website van LaunchGood op launchgood.com/masjida-aruba.

Sasakiweg wordt omgedoopt tot Avenida Nelson Oduber

ORANJESTAD — De zogeheten Sasakiweg wordt aanstaande maandag officieel omgedoopt tot Avenida Nelson Orlando Oduber. Premier Evelyn Wever-Croes (MEP) kondigde dit vanochtend aan tijdens een persconferentie op het Bestuurskantoor. De oud-premier van Aruba en oud-partijleider van MEP wordt op deze manier 'bij leven geëerd', aldus de premier. De ceremonie vindt maandag om half zeven 's avonds plaats op de kruising bij de Guardian Group. Vanaf daar start de vierbaansweg die onderdeel uitmaakt van het in de jaren negentig door Sasaki Associates, in opdracht van de Arubaanse regering onder leiding van Oduber, ontworpen plan voor economische en toeristische ontwikkeling aan de westkant van het eiland.

FAA
FUNDACION AUTISMO ARUBA

2e dag actie medewerkers jeugd- en gezondheidszorg

ORANJESTAD — Sinds gisteren voeren de medewerkers van jeugd- en gezondheidszorg actie voor een betere huisvesting. Met werkonderbrekingen willen ze aandacht vragen voor hun probleem. De medewerkers geven de minister van Volksgezondheid Dangui Oduber (MEP) 48 uur de tijd om aan te geven hoe hun situatie verbeterd gaat worden.

De *Amigoe* zocht de actievoerders op tijdens een werkonderbreking. De dienst is nu tijdelijk gevestigd in het oude monumentale pand aan de Caya Ing. Roland H. Laclé, waar ooit het Landslaboratorium gevestigd was. De tijdelijke huisvesting is veel te klein, maar daar kunnen de medewerkers mee leven, als er maar een goede oplossing in het vooruitzicht is. Al twee jaar wordt gesproken over een nieuw pand.

Iedereen heeft kunnen aangeven welke ruimtes nodig zijn voor de werkzaamheden. Verschillende panden passeerden de revue. Uiteindelijk moest de minister een beslissing nemen. Zijn keuze viel op een pand dat nog niet eerder als mogelijkheid genoemd werd, het pand van Extreme Home. Daar wordt nu al flink verbouwd, maar de medewerkers van de dienst zien niet hoe alle activiteiten in het gebouw gaan passen.

Ruimte

"Belangrijk is dat we gesprekken kunnen voeren met onze cliënten", laat een van de actievoerders weten. "Dat zijn privacygevoelige gesprekken over medische en sociale aspecten. We komen straks met meer medewerkers in één ruimte te werken. Moet ik mijn collega's dan vragen om het kantoor te verlaten als er een cliënt langskomt?" De dienst is begonnen met het digitaliseren van het archief. Het zal nog jaren duren voor dat voltooid is, jaren waarin de medewerkers moeten blijven werken met het oude papieren archief. De Amigoe mocht even de huidige archiefruimte aanschouwen. Je kunt er nauwelijks lopen tussen de dicht opeengepakte archiefkasten. Het blijkt dat er nog meer archiefmateriaal is dat momenteel elders is opgeslagen. Voor het archief is in het pand van Extreme Home ook maar weinig ruimte gereserveerd. De archiefsituatie zal niet verbeteren, stelt een van de actievoerders.

Reactie minister

Als reactie op de werkonderbrekingen laat minister Oduber in een schrijven aan de Arubaanse pers weten weinig begrip voor de actievoerders te hebben. Hij heeft overleg gevoerd met de vakbond, maar uiteindelijk is de beslissing aan hem.

"Het kan niet zo zijn dat men het werk neerlegt en onder meer niet gaat vaccineren omdat het pand dat nog niet af is en ingericht moet worden naar de voorkeur van de medewerkers", vindt de minister. Hij stelt dat hij verantwoordelijk is voor een goede besteding van het geld van de Arubaanse belastingbetaler.

CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY ARUBA
CAMARA DE COMERCIO E INDUSTRIA ARUBA
CAMARA DI COMERCIO Y INDUSTRIA ARUBA
KAMER VAN KOOPHANDEL EN NIJVERHEID ARUBA

BEKENDMAKING

Vanaf heden zijn de kiezerslijsten, zowel voor het KLEINBEDRIJF als het GROOTBEDRIJF, geldende voor de periode 2019-2020 ter inzage gelegd ter secretarie van de Kamer van Koophandel en Nijverheid Aruba. De lijsten worden in de Landscourant van 16 augustus 2019 openbaar gemaakt.
Op de website www.arubachamber.com zijn tevens de Kiesverordening KvK en de namen van de kiezers ter inzage geplaatst.

Schriftelijke verzoeken ter verbetering van de lijsten op grond van dat hij-/zijzelf of een ander – in strijd met de Kiesverordening Kamer van Koophandel en Nijverheid – daarop voorkomt, niet voorkomt of niet behoorlijk voorkomt, kunnen door een ieder ingeschreven in het Handelregister worden ingediend.
Voorwaarden voor het actief kiesrecht zijn dat de persoon is ingeschreven in het Handelsregister gedurende minimaal 12 maanden voorafgaande aan de peildatum voor de samenstelling van de lijsten (31 juli 2019), de Nederlandse nationaliteit bezit en is ingeschreven in het Bevolkingsregister van Aruba.

TOEN EN NU

Versteeg & Kelly: the Pictographs and Petroglyphs of Aruba

In de afgelopen maand kwamen er twee heel interessante boeken uit over de geschiedenis van ons eiland: 'Aruba en een keuze uit haar toponiemen' van Vi Frank Sr. over de achtergrond van plaatsnamen en '*The Archeology of Aruba: the Pictographs and Petroglyphs*' van Aad Versteeg en Harold Kelly over '*rock art*'. Een monument van een boek! Dit is een recensie.

door **Evert Bongers**

Foto: Fundacion 1403

Kelly en Versteeg tijdens een signeersessie in een boekhandel.

Foto: Arthur Meiners(1968)

Menselijk figuur met hemelslichamen, Arikok.

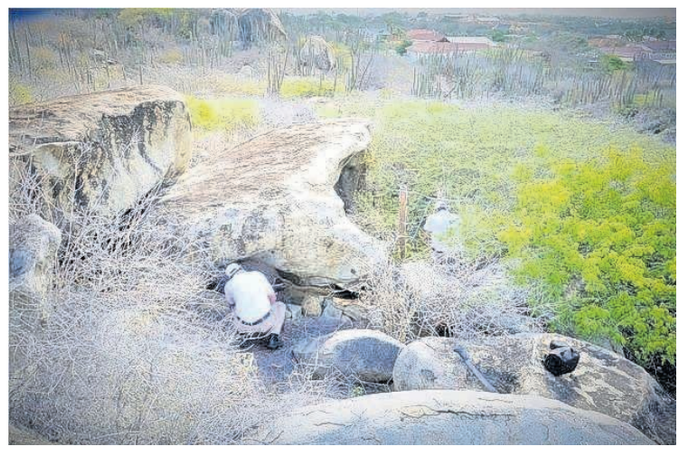

Veldwerk in uitvoering.

Aruba is rijk aan rotstekeningen. Die dateren uit de pre-keramische (2500 v.Chr. tot 1000 n.Chr.) en de keramische (vanaf 1000 n.Chr.) periodes. Sinds de vroege negentiende eeuw zijn er verschillende publicaties geweest over ontdekkingen van deze rotstekeningen, die meestal werden nagetekend. De eerste waren van Fontein en Canashito. Het oudste onderzoek dateert uit 1827 (Van Raders), in de jaren tachtig gevolgd door Pater van Koolwijk, de Duitse geoloog Martin, de Fransman Pinart en anderen. Van Koolwijk die op alle Benedenwindse Eilanden had gewerkt en onderzoek gedaan, concludeerde dat er op Aruba veel meer rotstekeningen te vinden waren dan op de zustereilanden. In de twintigste eeuw waren het vliegenier Ringma, bioloog Wagenaar Hummelinck en de eerste lokale veldwerker, Ivan Tjon Sie Fat, die verder gingen met de documentatie, nu met foto's. Zij telden 33 '*sites*' met rotstekeningen, 323 stuks in totaal.

In 1981 werd het Archeologisch Museum van Aruba (AMA) opgericht, onder leiding van de eerste beroepsarcheoloog, Egbert Boerstra. Het onderzoek voor het nu uitgekomen boekwerk begon in 1996 op initiatief van de toenmalige directeur van het museum, Evelino Fingal. Francisco 'Fan' Croes van het AMA werkte met archeoloog Aad Versteeg samen om de rotstekeningen in kaart te brengen, te beschrijven en te documenteren. Het onderzoek heeft lang stilgelegen, maar heeft met de komst van archeoloog Harold Kelly weer nieuwe impulsen gekregen, waarbij ook 'nieuwe' rotstekeningen werden ontdekt, hetgeen het totaal op 458 bracht. Het project is uiteindelijk afgerond met financiele hulp van Fundacion 1403 en Unoca

Het boek is, zoals in de inleiding wordt gesteld, op de eerste plaats een catalogus. De 458 bekende rotstekeningen staan in 953 illustraties in het boek, met daarbij afbeeldingen van de historische tekeningen, gemaakt in de negentiende eeuw, en hier en daar met zwart/wit foto's uit de afgelopen eeuw. De hoeveelheid tekst – in het Engels – is relatief beperkt. Wat bij elke tekening staat is de beschrijving van een archeoloog, een wetenschapper, en geen 'easy reading', zoals de inleider stelt. Maar de schitterende foto's maken heel veel goed!

Rotstekeningen worden gevonden in grotten aan de Noordkust en midden op het eiland, bij Canashito. Die grotten zijn meestal diep. Wanneer dat niet zo is en er slechts sprake is van een overhangende structuur, waaronder de tekeningen gemaakt zijn, wordt dat een 'abri' genoemd. Ook vindt men tekeningen op de grote steenblokken (*boulders*) waaraan het eiland rijk is, bijvoorbeeld bij Ayo. Dan zijn de tekeningen meestal op een plek gemaakt, beschermd tegen de elementen, vaak naar het noord-westen gekeerd, of onder op of tegen elkaar liggende steenblokken.

De rotstekeningen van Aruba zijn voor het overgrote deel in rood/bruin (op basis van hematiet) en wit (van kalk) uitgevoerd, soms over elkaar heen, zoals het geval is bij het rotsblok van Ayo. Zwart komt minder voor, dat is dan koolstof (carbon). Volgens de titel van het boek gaat het over '*pictographs*' (pictogrammen, tekeningen) en '*petroglyphs*' (petrogliefen, in steen gekerfde figuren). Daarvan zijn er op Aruba maar twee, in Siribana.

De tekeningen worden ingedeeld in antropomorph (lijkend op een mens), zoomorph (als een dier) of geometrisch (met cirkels en lijnen, zoals de Naszcalijnen in Peru).

Het vinden en vastleggen van rotstekeningen is hier en daar een behoorlijke uitdaging geweest. Niet zelden moest men er kruipend onder stenen naar op zoek. Een enkele keer bleek een rotstekening, wel in vorige eeuwen gevonden en getekend door Van Koolwijk, niet meer terug te vinden, zoals in Moko. De oprukkende bebouwing van tegenwoordig heeft de locaties van rotstekeningen parten gespeeld. Zo zijn er enkele opvallende plekken waar het rotsblok in een nieuwbouwwijk (Paradera) of bij een particulier in de tuin terecht is gekomen (Paraguana, Babijn). Er is zelfs een rotsblok in de jaren tachtig van Paradera naar het Tamarijn Hotel verhuisd. In de loop der tijd zijn de afbeeldingen ook vervaagd door licht, weer en wind, door menselijk vandalisme zoals de bekrassingen in de grot van Fontein en ettelijke voorbeelden van graffiti op of rond rotstekeningen. Een voorbeeld daarvan is de steen waaronder een *choller* (landloper red.) zijn verblijfplaats koos en de hele binnenkant zwart had geverfd.

De grootste vernieling is echter die van een deel van de grotten van Canashito, in de jaren vijftig ingestort als gevolg van graafwerkzaamheden. Gelukkig zijn er nog tekeningen van overgebleven. Ook de natuur zelf heeft het de archeologen wel eens flink moeilijk gemaakt, zoals in de grotten van Guadarikiri, waar de tekeningen overgroeid bleken door mos. Het verwijderen daarvan was een lastig en tijdrovend karwei dat uiteraard heel voorzichtig uitgevoerd moest worden.

Een van de leukste aspecten van rotstekeningen is de interpretatie, althans voor de leek. Men kan mensen en allerlei dieren onderscheiden, zoals vissen, vogels, een rob of zeehond (Arikok), een zwangere vrouw (Canashito), meerdere voorbeelden van een zon, zelfs van een komeet (Arikok). Een heel bekende figuur is die van de springende of dansende sjamaan, met uitgespreide ledematen en vingers, daarmee contact makend met het hemelse. De archeologen, in hun wetenschappelijke objectiviteit, onthouden zich van interpretaties en beperken zich tot kwalificaties als: mensachtig, of: een zeedier. Of, zoals in het geval van de dansende figuur met zon, wordt vastgesteld dat 'de tekening een betekenis heeft die overeenkomt met de aardse en hemelse concepten van de makers'. Wat die als werkelijk hebben ervaren, is buitenwerelds (*alien*) voor ons.

Dit schitterende en lijvige boekwerk (zeker 3 kilo!) over Aruba's '*rock art*' is – tot nu toe – de mooiste wetenschappelijke publicatie van het AMA over ons archeologisch erfgoed. Het is te hopen dat het leidt tot internationale erkenning en een plaats krijgt op de Werelderfgoedlijst van de Unesco.

Foto: Arthur Meiners(1968)

De dansende sjamaan van Arikok.

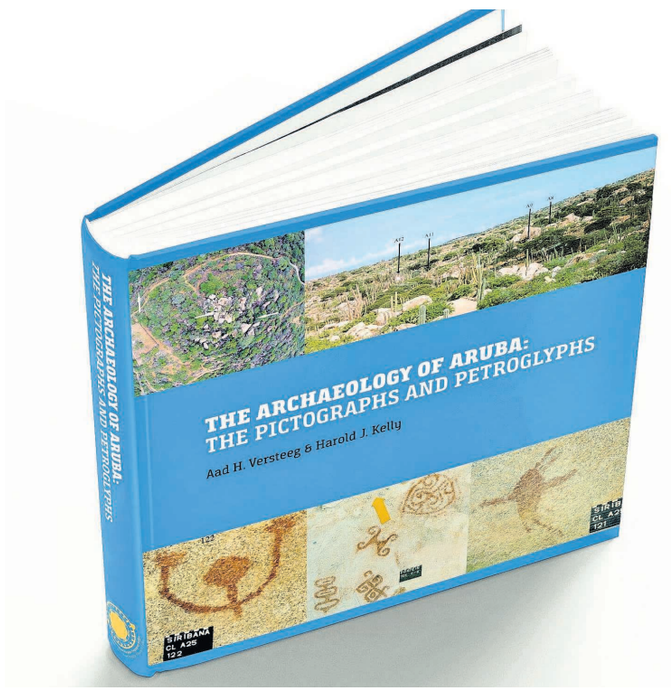

Het lang verwachte boek.

Expo papiersnijkunst in ArtisA

SAN NICOLAS — In ArtisA wordt morgenavond de tentoonstelling van de Argentijnse kunstenaar Paula Nupieri Domacassé geopend waarbij ze haar gedetailleerde papieren kunstwerken laat zien. De *Amigoe* sprak met Domacassé over haar werk en de papiersnijkunst.

door onze verslaggever
Melissa Stamper

Terwijl de Argentijnse kunstenaar Paula Nupieri in ArtisA bezig is met een bespreking over de inrichting van haar werken in de beschikbare ruimte van ArtisA, neemt ze even de tijd om de Amigoe kennis te laten maken met haar werk. Haar methode is gebaseerd op oude technieken van Japanse papiersnijkunst, hierbij maakt ze gebruik van sjablonen om zeer gedetailleerde figuren uit te snijden of ze snijdt ze uit zonder sjabloon.

Haar tentoonstelling is een combinatie van oud en nieuw werk. Zo zijn er ook creaties van haar te zien die ze tijdens het Aruba Art Fair exposeerde. Op het eerste gezicht valt het gedetailleerde werk niet snel op, naarmate je het beter bestudeert komen er steeds meer details tevoorschijn. Ze weet op een geheel eigen wijze een mystieke sfeer in haar werk te creëren. Ze legt uit dat ze de inspiratie voor haar papiersnijkunst uit abstracte ideeën haalt, gebaseerd op haar eigen waarnemingen, maar ook flora en fauna en landschappen zorgen voor inspiratie. Bij haar werk maakt ze gebruik van zwart papier dat als silhouet in beeld komt, maar ze maakt ook gebruik van kleur om het werk meer diepte te geven.

Dragon of heart

Zo exposeert ze een werk genaamd 'Dragon of Heart', waarbij de toeschouwer een interpretatie van een staart en de kop ziet. "Ik maakte vaak mee dat mensen de staart aan het begin zagen en de kop aan het andere uiteinde, het is maar hoe je het bekijkt", zegt ze lachend. Binnen het ontwerp zie je het hart herhaaldelijk voorkomen. Voor haar geeft het een beeld van hart en vuur 'in alles wat je op dat moment aan het doen bent', legt ze uit. Op de vraag hoe lang ze over zo'n creatie doet zegt ze dat het per stuk varieert, maar 'wel minstens twaalf weken'. Zelf vindt ze haar creatie getiteld 'Donkey', het silhouet van een ezel, haar favoriet. "Het was een van de eerste dieren die minder abstract werd waarbij ik meer gebruik maakte van schaduw en licht", zegt ze.

Passie voor kunst

Ze vertelt dat ze van kinds af aan bezig is met kunst. "Van mijn zesde tot elfde jaar volgde ik het Stedelijk Instituut voor kunstonderwijs in Avellaneda, Argentinië waar ik mijn eerste opleiding kreeg in verschillende artistieke disciplines waaronder muziek, beeldende kunst, lichaamsuitdrukking en fotografie. Ik volgde onder meer ook privélessen in tekenen, klassieke dans, artistieke gymnastiek maar ook gitaar- en zangles." Vanaf haar vijftiende begon ze meer de acteerkant op te gaan en volgde ze acteerlessen en trainingen aan diverse instituten en heeft ze deelgenomen aan diverse theatergroepen en voorstellingen waaronder ook de voorstelling Curare onder leiding van bekende Argentijnse film- en tv-acteur Cristina Banegas. Daarnaast heeft ze ook de theateropleiding aan de provinciale theaterschool in La Plata gevolgd, maakt ze duidelijk. "Om persoonlijke redenen had ik een impasse in artistieke activiteiten, maar ik bleef van tijd tot tijd cursussen volgen, meer gerelateerd aan schilderen en tekenen, aldus de kunstenaar. Nadat ze trouwde is ze naar Aruba verhuisd en kwam in contact met de kunstwereld op het eiland, legt ze uit. Hier heeft ze ook deelgenomen aan diverse acteerworkshops en enkele teken- en schilderworkshops.

Totale vrijheid

In die tijd zag ze een kort interview (Ted Talk) van Beatrice Coron, een 'papercutting' kunstenaar die haar verhaal en haar ontdekking van deze techniek vertelde. "Door haar werd ik nieuwsgierig naar de techniek en begon ik te experimenteren en voelde meteen dat dit de methode was die voor mij is gemaakt, om mezelf uit te drukken met totale vrijheid. Ik zou graag willen dat mensen deze techniek ontdekken, daarmee kan je nooit eenzelfde werk maken, dat maakt het zo uniek, aldus Domacassé.

De opening van haar 'Solo Expo' is morgenavond (16 augustus) om 19.00 uur bij ArtisA aan de B. v/d Zeppenfeldstraat 14 in San Nicolas. Daarna blijft de tentoonstelling open voor bezoekers tot het einde van de maand augustus. De openingstijden zijn van maandag tot en met vrijdag van10.00 tot 18.00 uur.

Deze week in de bioscoop

Angry Birds 2

De vete tussen de humeurige vogels en de gemene groene biggen krijgt in Angry Birds 2 een nieuwe wending. Als een nieuw gevaar afkomstig van het ijskoude Adelaarseiland zowel het Vogeleiland als het Biggeneiland bedreigt, besluiten Red (Jason Sudeikis), Chuck (Josh Gad), Bomb (Danny McBride) en Mighty Eagle (Peter Dinklage) om Chucks' zus Silver (Rachel Bloom) in te schakelen en om samen te werken met biggen Leonard (Bill Hader), zijn assistente Courtney (Awkwafina), en zijn techneut Garry (Sterling K. Brown). De vogels en biggen sluiten een wapenstilstand en vormen samen een superteam om allebei hun eilanden te redden.

Genre: Animatie

Regisseur: Thurop Van Orman en John Rice
Stemmen: Jason Sudeikis, Josh Gad, Danny McBride

Good boys

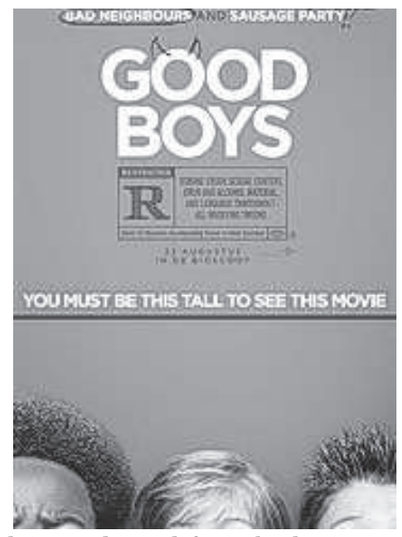

Als hij wordt uitgenodigd voor zijn eerste feestje raakt de twaalfjarige Max (Jacob Tremblay) in paniek omdat hij niet weet hoe hij moet zoenen. In de hoop een spoedcursus te krijgen besluiten Max en zijn beste vrienden Thor (Brady Noon) en Lucas (Keith L. Williams) de drone van Max zijn vader (Will Forte) te gebruiken om hiermee een zoenend stelletje te bespioneren. Maar alles loopt mis als de drone kapot gaat. Er volgt een dag vol foute beslissingen waardoor ze in aanraking komen met gestolen drugs, in een paintball-gevecht terechtkomen en moeten vluchten voor zowel de politie als een stel angstaanjagende tienermeiden (Molly Gordon en Midori Francis).

Genre: Komedie

Regisseur: Lee Eisenberg en Gene Stupnitsky
Stemmen: Jacob Tremblay, Keith L. Williams, Brady Noon

Vanaf vandaag te zien bij de bioscopen.

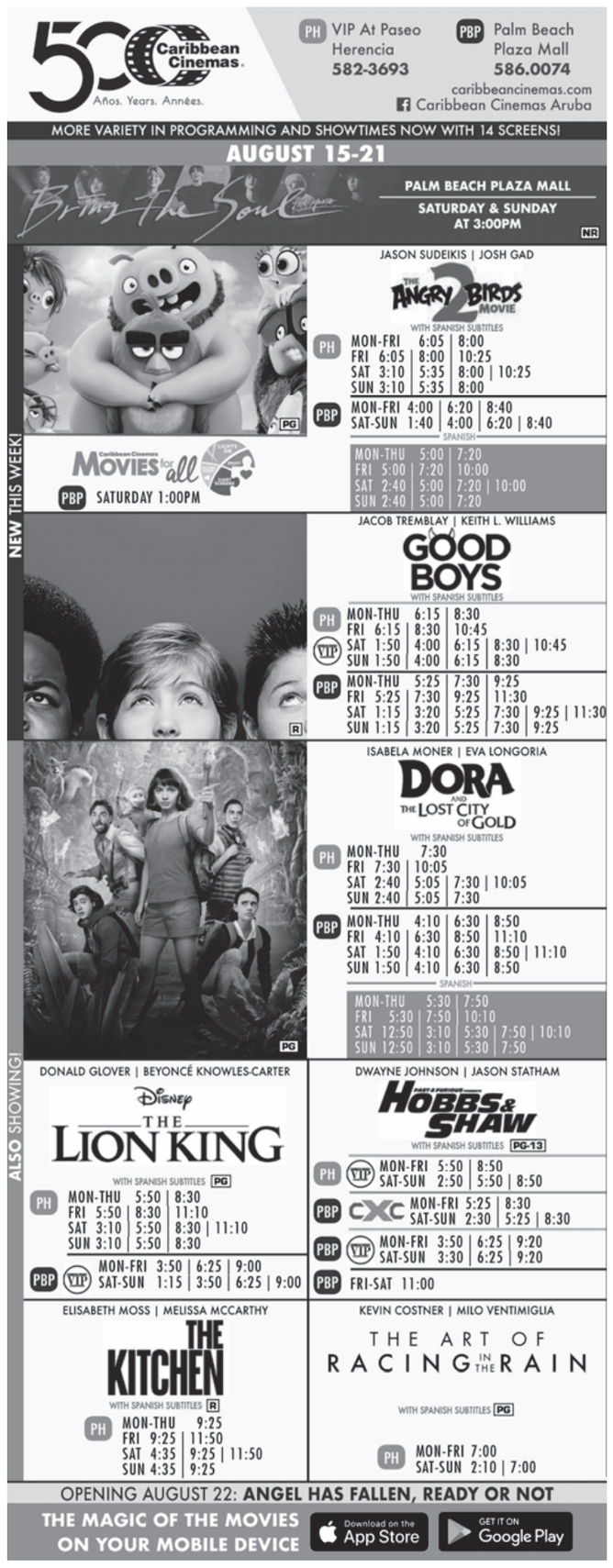

Den Cayente

Affirmaties

Ariën Rasmijn (1975) is journalist. Naast zijn publicaties in de *Amigoe* en diverse andere media schrijft hij in deze column regelmatig over nieuws en politiek op Aruba. Hij stelt reacties op prijs via: dencayente@gmail.com.

De vakantie is voorbij. Vandaag brengen ouders hun kroost weer naar school en daar maken ze foto's van voor op sociale media. De wegen raken weer verstopt met rijverkeer. Wie het zich kan veroorloven gaat vanaf vandaag weer vroeger van huis. Dat beetje extra slaap is weer voorbij, net nu je eraan gewend was geraakt. Het is een van de jaarlijkse cycli op ons kleine eiland. Het heeft de regelmaat van een grote oude klok. Het punt halverwege is bereikt, en we gaan de bocht om op weg naar de gekte van kerst en de ontlading van carnaval en zo is er alweer een jaar voorbij.

Ook zoiets waar je de klok op gelijk kan zetten is dat na een periode van pak hem beet anderhalf tot twee jaar de eerste barstjes zichtbaar beginnen te worden in een regeerperiode. Conflicten die te lang aanhouden, zoals de ruzie tussen de minister van Sport en Lotto Pa Deporte, de integriteitkwesties binnen het ministerie van Transport, de constante botsingen tussen de minister van Onderwijs en docenten, de domme pech van de minister van Justitie met al die ontsnappingen uit het KIA, de minister van Infrastructuur die maar geen compromis wil sluiten over afvalverwerking en maar koppig blijft vasthouden aan de bouw van een afvalverbrander waarvan inmiddels duidelijk begint te worden dat het niet de beste oplossing is, de begrotingsafspraken met Nederland die om te beginnen onmogelijk nagekomen kunnen worden, maar waar we ons dus wel aan hebben gebonden. De kortzichtigheid van de partijcollega's in de Staten, waardoor toezicht door het CAft wordt vervangen door nog strenger toezicht door de staatssecretaris. En er is nog meer onweer op komst. De vakbonden beginnen steeds harder te roepen om indexering. De Rijksministerraad komt binnenkort bijeen en ook nu weer wordt gezegd dat een aanwijzing in de lucht hangt. En op een gegeven moment beginnen mensen zich af te vragen of er nog schot zit in die integriteitskamer, de komst van een ombudsman, het goed doorvoeren van de belastinghervormingen en E-government. Met feitelijk nog een jaar te gaan (want in het vierde jaar wordt niet geregeerd maar campagne gevoerd) heeft dit kabinet het zwaar te verduren. The *honeymoon* is over, zoveel is duidelijk. Een van de paar lichtpuntjes aan de horizon voor hen is dat de oppositie maar niets van de grond kan krijgen, omdat ze nog steeds niet doorhebben dat niemand hun oude koppen meer wil zien. Maar veel meer dan dat is er niet voor team Evelyn. Ik kan me daarom wel voorstellen dat de premier dan maar, als een soort van online affirmatie, gaat posten wat wel goed is gegaan tot nu toe en de Sasakiweg feestelijk wordt omgedoopt tot Avenida Nelson Oduber. De vakantie is voorbij, *but the show must go on*.

Euro

Verlies

AMSTERDAM — De Europese beurzen gingen vandaag verder omlaag, na de zware verliezen een dag eerder. Beleggers bleven voorzichtig en hielden vooral de ontwikkelingen op de obligatiemarkt in de gaten, waar een zogeheten omgekeerde rentecurve de vrees voor een recessie aanwakkerde. Op het Damrak ging Aegon in de uitverkoop na een tegenvallende handelsupdate van de verzekeraar.
De AEX-index op Beursplein 5 noteerde rond het middaguur 0,6 procent in het rood op 533,32 punten. De MidKap zakte 1 procent tot 775,42 punten. De beurzen in Parijs, Londen en Frankfurt verloren tot 0,9 procent. In Milaan was de beurs gesloten.
A.P. Møller-Maersk won 1,4 procent na goed ontvangen kwartaalresultaten van de Deense containervervoerder. De euro bleef ongewijzigd op 1,1146 dollar. De olieprijzen daalden opnieuw na de koersval van gisteren. De prijs van een vat Amerikaanse olie zakte 1,5 procent tot 54,40 dollar. Brentolie kostte 1,8 procent minder op 58,41 dollar per vat.

Tokio

Lager

TOKIO — De Japanse aandelenbeurs is vandaag met een stevig verlies gesloten. Beleggers verwerkten de fors lagere slotstanden op Wall Street, waar de renteontwikkelingen op de obligatiemarkt de vrees voor een recessie aanwakkerden. Een stijging van de Japanse yen, die in onrustige tijden als een veilige haven wordt gezien, drukte eveneens op het beurssentiment.
In Tokio eindigde de toonaangevende Nikkei 1,2 procent in de min op 20.405,65 punten. Vooral de Japanse bedrijven die veel producten verkopen in het buitenland kampten met de duurdere yen. De automakers Toyota en Honda zakten 0,9 en 1,4 procent.
De beurs in Shanghai noteerde tussentijds 0,4 procent lager. De Hang Seng-index in Hongkong won 0,1 procent. De Amerikaanse president Donald Trump stuurt aan op een ontmoeting met de Chinese president Xi Jinping om de crisis in Hongkong te helpen oplossen. De All Ordinaries in Sydney raakte 2,9 procent kwijt. In Zuid-Korea en India hadden beleggers een vrije dag vanwege nationale feestdagen.

Wall Street

Licht hoger

NEW YORK — De aandelenbeurzen in New York zijn vandaag licht hoger geopend, na de forse verliezen van een dag eerder. Beleggers houden de handelsspanningen tussen China en de Verenigde Staten in de gaten. China dreigde met tegenmaatregelen in reactie op de Amerikaanse invoerheffingen die in september ingaan. Verder sprak Peking de wens uit tot een compromis te komen. Daarnaast geven betere macro-economische cijfers en goede resultaten van retailgigant Walmart beleggers het nodige vertrouwen. De toonaangevende Dow-Jonesindex stond in de openingsminuten 0,1 procent hoger op 25.513 punten. De breder samengestelde S&P 500-index steeg ook 0,1 procent, tot 2842 punten. Technologiebeurs Nasdaq dikte eveneens 0,1 procent aan tot 7770 punten.
China hield zich op de vlakte over hoe de vergelding eruit zou zien. Het land liet weten het instellen van handelssancties in september als 'een schending' van de eerdere afspraken met de VS te zien. =

Rabobank werkt aan dossiers antiwitwasbeleid

UTRECHT — Ook Rabobank moet nog op verschillende dossiers verbeteringen doorvoeren bij zijn antiwitwasbeleid. Volgens topman Wiebe Draijer hoeft de coöperatieve bank niet alle klanten nogmaals door te lichten.

Wel is het zo dat het financiële concern bij sommige klanten nog beter moet onderbouwen waarom ze in een bepaalde risicocategorie zijn ingedeeld.
Rabobank werkt bij de verbeteringen 'in overleg met en in opdracht van' toezichthouder De Nederlandsche Bank (DNB). Draijer kon in een toelichting niet aangeven bij hoeveel dossiers er precies verbeteringen doorgevoerd moeten worden. Bij Rabobank zijn wereldwijd momenteel zo'n 1600 mensen fulltime bezig met het controleren van klanten en transacties.
Rivaal ABN Amro kondigde vorige week nog aan dat het al zijn particuliere klanten in Nederland gaat doorlichten. Daarvoor nam die bank een voorziening van 114 miljoen euro. Maar bij Rabobank is het niet nodig om in de halfjaarcijfers nog een voorziening op te nemen in verband met de strijd tegen het witwassen.

De winst ging niettemin fors omlaag. Het financiële concern zag zijn kredietverliezen oplopen ten opzichte van het extreem lage niveau over dezelfde periode vorig jaar. Dit kwam onder meer door problemen in de Braziliaanse suikerbranche, waardoor sommige klanten daar hun leningen mogelijk niet meer kunnen afbetalen. Ook werden de inkomsten geraakt door de aanhoudende lage rente en het wegvallen van resultaten van niet-strategische onderdelen FGH Bank en BPD Marignan. Onder de streep resteerde een winst van 1,2 miljard euro, wat neerkomt op een terugval van 29 procent. Volgens Rabobank is dat gezien de uitdagende omstandigheden zoals de verdere escalatie van de handelsoorlog en de afzwakkende economische groei in de wereld toch geen slechte prestatie.

Rabobank is er onder meer in geslaagd om de kosten verder omlaag te brengen. In Nederland heeft de bank zijn marktaandeel op de hypotheekmarkt iets verder vergroot, naar 21,4 procent. Naar eigen zeggen blijft Rabobank daarmee de grootste hypotheekverstrekker. Draijer vindt het overigens wel vervelend dat de Europese Centrale Bank (ECB) binnenkort mogelijk de rente verder gaat verlagen. Hij zou dat 'niet wenselijk en ineffectief' vinden.

'Frans pulsvisverbod raakt 15 vissers'

URK — Voor zo'n vijftien Nederlandse vissers betekent het vervroegde pulsvisserijverbod in Frankrijk einde oefening. Dat zegt de voorzitter van de Nederlandse Vissersbond Johan Nooitgedagt.

Foto: AFP

De Fransen kondigden gisteren hun verbod op vissen met stroomstootjes af in hun territoriale wateren.

De Fransen kondigden gisteren hun verbod op vissen met stroomstootjes af in hun territoriale wateren.
"Zij zijn hun visgebied kwijt, en je mag er niet zomaar van uitgaan dat je elders hetzelfde visgebied aantreft", zegt Nooitgedagt over de getroffen vissers. Hij denkt dat die vissers geen toekomstperspectief hebben, dus sluiten ze de deuren. "Dit is het begin van het einde voor hun bedrijf."
In de hele Europese Unie gaat pulsvissen in 2021 in de ban. Tegen dat verbod is volgens de Vissersbond niets meer te beginnen door de Nederlandse visserij. Die investeerde de voorbije jaren juist sterk in de technologie. Dat verbod is volgens Nooitgedagt 'dramatisch'. Daar komt bij dat een no-dealbrexit het visgebied van Nederlandse vissers dreigt te halveren en windmolens op zee steeds meer plaats innemen. "We verloren al de Nederlandse koopvaardij en hetzelfde lijkt te gebeuren met visserij onder een Nederlands vlaggetje", aldus Nooitgedagt.

NN worstelt met kostenbesparingen

AMSTERDAM — Verzekeraar NN Group (Nationale-Nederlanden) wist in het tweede kwartaal, anders dan in eerdere kwartalen, de kosten niet omlaag te krijgen.

Financieel directeur Delfin Rueda van de verzekeraar waarschuwde dat het verlagen van de kosten in de toekomst naar verwachting trager zal verlopen, mede doordat NN meer moet uitgeven om te kunnen groeien. "Wij hebben het geld nodig voor innovaties en om onze hypotheekverstrekking uit te breiden", aldus Rueda tijdens de toelichting op de resultaten. NN realiseerde in het tweede kwartaal 306 miljoen euro aan kostenbesparingen ten opzichte van het ijkpunt in 2016. Dat is minder dan een kwartaal eerder toen er 310 miljoen euro aan structurele besparingen in de boeken stonden. In zowel het laatste kwartaal van vorig jaar als het eerste kwartaal van dit jaar lukte het NN om de kosten met 20 miljoen euro te minderen. Volgens de financieel directeur blijft NN trouw aan zijn doel om de kostenbasis ten opzichte van 2016 met 400 miljoen euro te verlagen.
Dat wordt de taak van de nieuwe topman David Knibbe die deze week een promotie kreeg na het plotselinge vertrek van Lard Friese. NN is vol vertrouwen. "Knibbe is de juiste man om de verzekeraar te leiden. Knibbe heeft overal bij NN gewerkt en beschikt inmiddels over een brede kennis en ervaring", aldus Rueda. De financieel directeur is er verder niet 'bezorgd' over dat Friese naar een concurrerende verzekeraar, Aegon, vertrekt. "Friese weet alles over NN, maar dat gaat hij niet tegen ons gebruiken."

De operationele winst in het afgelopen kwartaal zakte tot 445 miljoen euro van 508 miljoen euro in het dezelfde periode een jaar eerder. NN kampte met tegenvallende inkomsten uit een deel van zijn beleggingen en zijn herverzekeringstak kreeg hogere claims. De Nederlandse schadeverzekeringentak deed wel goede zaken.

Ook de Europese activiteiten en de levensverzekeringen in Japan boekten een beter resultaat ondanks tegenvallende ontwikkelingen in regelgeving in onder meer Roemenië en Polen. Onder de streep resteerde een winst van 606 miljoen euro, tegen 463 miljoen euro een jaar geleden.

'Alibaba koopt e-commerceplatform Kaola'

HANGZHOU — De Chinese internetwinkel Alibaba neemt branchegenoot Kaola over van Netease. Dat meldt het Chinese zakenblad *Caixin*.

Alibaba zou 2 miljard dollar in contanten neer willen tellen voor het bedrijf dat bekend is omdat het veel buitenlandse merken aan Chinese consumenten verkoopt. Alibaba maakte verder bekend in het eerste kwartaal van zijn gebroken boekjaar een omzet te hebben behaald van net geen 115 miljard yuan, omgerekend 29,2 miljard gulden. Dat was 42 procent meer dan een jaar eerder.
Ook het aantal gebruikers van de Chinese onlinemarkten van Alibaba groeide door. Het aantal maandelijkse actieve gebruikers kwam in juni uit op 755 miljoen, 34 miljoen meer dan eind maart. Met zijn marktplaats Taobao weet Alibaba in het bijzonder de consumenten in kleinere Chinese steden beter te vinden.

Verder wordt Alibaba steeds groter in de markt voor clouddiensten. Daar haalde het bedrijf een omzet die twee derde hoger uitviel dan een jaar eerder.
Onder de streep hield Alibaba 19,1 miljard yuan over. Dat is een stijging van 150 procent ten opzichte van het eerste kwartaal van vorig jaar. Toen was Alibaba veel geld kwijt aan aandelenopties voor het personeel van dochter Ant Financial. Zonder die uitgave groeide de winst met ruim een kwart.

Investeringen Walmart betalen zich uit

BENTONVILLE — De Amerikaanse supermarktketen Walmart spint duidelijk garen bij de verbeteringen die recent zijn doorgevoerd in zijn winkels. De keten zag winst en omzet in het tweede kwartaal stijgen.

Bij winkels die langer dan een jaar open zijn, werd in doorsnee 2,8 procent meer verdiend. De beter dan verwachte resultaten waren reden voor Walmart de prognoses opwaarts bij te stellen.
De omzet van de supermarktreus steeg op jaarbasis met 1,8 procent tot ruim 130 miljard dollar. De omzet bij de webshop steeg met 37 procent. Onder de streep bleef 3,6 miljard dollar over, waar een jaar eerder een verlies van 861 miljoen dollar resteerde.
Topman Doug McMillon zei in een toelichting dat klanten positief reageren op de aanpassingen. Verder betaalt een eerder ingezette productiviteitsslag zich uit. Ook wees hij er op dat Walmart aan marktaandeel wint. Wel blijven de prestaties in Canada en het Verenigd Koninkrijk wat achter.

In de Verenigde Staten groeide de omzet van Walmart met bijna 3 procent tot 85,2 miljard dollar. Voor het lopende kwartaal houdt Walmart rekening met een verdere stijging van de resultaten. De onderneming zou onder meer hebben geprofiteerd van het koopjesevenement van webwinkelreus Amazon. In het kielzog van Prime Day kwam Walmart die dag met eigen deals.

China ontevreden ondanks toenadering VS

PEKING — China is ontevreden ondanks de recente toenadering van de Verenigde Staten in de handelsstrijd. De Amerikanen stelden eerder deze week een deel van de invoertarieven op Chinese goederen uit.

Het Aziatische land hekelt het gegeven dat de importheffingen voor het resterende aantal goederen nog steeds per september ingaan en dreigt met tegenmaatregelen.
Volgens de Chinezen zijn de aanvullende tarieven 'een schending' van de eerder bereikte afspraken in het handelsoverleg met de VS. Het land doelt hierbij op de gesprekken gevoerd door de presidenten van de twee economische grootmachten in juni bij de G20-top in Japan. Daarnaast benadrukt Peking dat 'het instellen van sancties niet de juiste manier is om het handelsconflict op te lossen'.
De Amerikaanse president Donald Trump kondigde begin deze maand extra invoerheffingen van 10 procent aan op 300 miljard dollar aan Chinese producten, waarmee een einde kwam aan het staakt-het-vuren dat de twee landen overeen waren gekomen. Vervolgens stelden de VS de invoerheffingen op producten als laptops en computermonitors uit tot december.

Protesten Hongkong dempen groei economie

HONGKONG — De aanhoudende protesten in Hongkong hebben hun weerslag op de economische groei in de financiële hub. De speciale Chinese regio heeft fors gesneden in de groeiverwachtingen van de economie voor dit jaar.

De economie komt volgens de jongste prognose vrijwel tot stilstand, met een groei van tussen de 0 en 1 procent. Eerder rekende de regering van Hongkong op een groei van tussen de 2 en 3 procent. Het snijden in de groeiverwachting komt niet helemaal als een verrassing. In het tweede kwartaal kromp de Hongkongse economie ten opzichte van het eerste kwartaal. Gevreesd wordt voor een recessie. Die is een feit als ook in het derde kwartaal economische krimp wordt genoteerd.
De regering van Hongkong heeft om de economie te stutten een steunprogramma aangekondigd met een waarde van 19,1 miljard Hong Kong dollar, ongeveer 2,2 miljard euro. Er komen onder meer subsidies komen voor armen en bedrijven.

De demonstraties voor meer democratie en tegen de toenemende invloed van China in Hongkong duren al maanden. De Amerikaanse president Donald Trump heeft gezegd dat China eerst een humane oplossing moet vinden voor Hongkong voordat een handelsdeal kan worden gesloten.

AMIGOE
Heeft u interesse om te adverteren?
Bel ons op telefoonnummer
582-4333 of stuur ons een email:
avisoaruba@amigoe.com

NEW YORK

	15-Aug	
DOW JONES	25,516.46	0.15%
S&P 500 INDEX	2,839.24	-0.05%
NASDAQ	7,765.05	-0.11%
AMAZON.COM INC	1,773.88	0.62%
APPLE INC	201.49	-0.62%
BAIDU INC-SP ADR	93.94	-0.96%
BERKSHIRE HATH-B	198.63	1.44%
BOEING CO/THE	323.37	0.92%
CITIGROUP INC	61.49	0.12%
COCA-COLA CO	53.70	1.33%
COSTCO WHOLESALE	270.86	1.01%
WALT DISNEY CO	133.57	0.54%
3D SYSTEMS CORP	6.60	-2.51%
EBAY INC	39.44	-0.52%
FACEBOOK INC-A	181.95	1.25%
GENERAL ELECTRIC	8.01	-11.30%
ALPHABET INC-A	1,170.00	0.49%
HP INC	18.69	-3.06%
HOME DEPOT INC	200.65	-0.47%
INTEL CORP	45.87	-0.01%
JOHNSON&JOHNSON	129.70	-0.43%
MICROSOFT CORP	133.22	-0.57%
PROCTER & GAMBLE	117.37	1.36%
ROYAL DUTCH-ADR	55.07	-2.32%
STARBUCKS CORP	95.71	0.83%
TWITTER INC	40.46	-0.47%
WALMART INC	111.58	5.07%
EXCHANGE TRADED FND	**15-Aug**	
ALERIAN MLP - AMLP	8.84	-0.66%
ISH GBL HY BD - GHYG	48.38	0.23%
ISH IBOXX HY BD - HYG	85.75	0.22%
ISH SELECT DIV - DVY	95.32	0.23%
ISH MSCI EMKT - EEM	38.98	0.62%
ISH MSCI PAC - EPP	43.16	0.51%
ISH RUSSELL - IWV	166.81	0.10%
ISH S&P 500 - SPY	175.20	0.24%
ISH EUROPE - IEV	40.85	-0.10%
INVESCO QQQ TRUS	182.49	-0.15%
INVESCO DB COMMO	14.87	-0.60%
SPDR S&P INT DIV-DWX	37.60	0.34%
SPDR S&P MID 400	334.76	-0.07%
SPDR S&P 600 SMA	63.86	-0.44%
VANGUARD REIT - VNQ	90.00	0.72%
WSDOMTR JAP H EQ-DXJ	45.68	1.13%

AMSTERDAM

	15-Aug	
AEX	534.72	-0.36%
ARCELORMITTAL	11.46	-0.31%
AEGON NV	3.46	-7.73%
KONINKLIJKE AHOL	20.22	0.40%
AKZO NOBEL	80.19	-1.45%
ASML HOLDING NV	188.40	0.59%
DSM (KONIN)	107.15	-1.24%
HAL TRUST	135.00	-1.32%
HEINEKEN NV	92.20	-0.60%
ING GROEP NV	8.34	-0.71%
KPN (KONIN) NV	2.71	0.22%
KONINKLIJKE PHIL	40.98	0.40%
RANDSTAD NV	41.51	-0.53%
ROYAL DUTCH SH-A	24.81	-2.30%
TOMTOM	10.17	-0.97%
TOTAL SA	43.42	-0.50%
UNILEVER NV	52.54	0.69%
W.P. STEWART HOL	523.62	-3.03%
SCOTIABANK FUNDS	**14-Aug**	
MONEY MARKET	13.4766	0.00%
US DOLLAR BOND	2.8527	0.59%
GLOBAL GROWTH	2.8887	-3.22%
US GROWTH	15.9889	-3.34%
CANADIAN GROWTH	2.6173	-2.02%
FUNDS	**14-Aug**	
BGF CONT EUR FLEX	28.23	-1.91%
BGF EMKT BOND	18.68	-0.21%
BGF FIX INC GBL OP	14.55	-0.07%
BGF GBL ALLOCATION	56.44	-0.58%
BGF USD CORE BOND	17.37	0.00%
BGF USD HI YIELD BND	34.22	0.18%
TEMPLETON GBL BND	25.22	-0.94%
TEMPLETON ASIAN SM	48.47	-2.20%
CURRENCIES	**15-Aug**	
YEN/USD	106.1700	0.25%
EUR/USD	1.1101	-0.34%
CAN/USD	1.3327	0.06%
GBP/USD	1.2111	0.42%
COMMODITIES	**15-Aug**	
OIL WTI	54.47	-1.38%
GOLD	1517.85	0.09%
SILVER	17.21	0.00%
WHEAT	476.75	-0.31%

Source Bloomberg

A Standard Of Excellence Since 1916
MCB
MADURO & CURIEL'S BANK
Private Banking & Investment Services
Lio Capriles Banking Center | Schottegatweg (oost) z/n
P.O.Box 305 | Curaçao | Tel 466 1818 | Fax 466 1633
e-mail: pbis@mcb-bank.com | website: www.mcb-bank.com/pbis

Verkeer uren ontregeld bij WTC

Blokkade dumptrucks om diabaaswinning

WILLEMSTAD — De toegang tot het WTC werd gisterochtend uren geblokkeerd door een lange rij dumptrucks, omdat in dat gebouw onder meer de uitvoeringsorganisatie Domeinbeheer gevestigd is. Het verkeer werd hierdoor uren ernstig ontregeld. Kennedy Vrutaal van het bedrijf Curaçao Heavy Equipment Associaton omschrijft de blokkade als een protestactie van de chauffeurs: "Zodra de overheid ons een plek toewijst waar wij voor diabaas voor onze klanten terechtkunnen, rijden wij weg. Deze problematiek speelt al jaren!"

Foto: Edsel Sambo

Kennedy Vrutaal (rechts) tijdens de blokkade.

VVRP-minister Zita Jesus-Leito (PAR), vanuit de Ministerraad-bijeenkomst gisteren rond 11.15 uur: "Voorwaarde was dat zij eerst de blokkade zouden opheffen alvorens een gesprek kon worden aangegaan. Domeinbeheer is nu in gesprek om hun verhaal aan te horen."

Rond 11.15 uur parkeerde de hele rits dumptrucks op het WTC-parkeerterrein en werden de twee trucks bij de toegangspoort verwijderd. Zodoende was er weer sprake van verkeersdoorstroom. Vrutaal tijdens de blokkade om 10.30 uur: "Deze problematiek speelt al vanaf 10-10-'10. Vroeger kon men nog diabaas bij de uitvoeringsorganisatie Openbare Werken (OW) afnemen die wij voor onze klanten nodig hebben. Nu kan men nergens terecht. Dus zodra Domeinbeheer ons eindelijk een plek aanwijst waar wij voor diabaas terechtkunnen, gaan wij weg." Hij gaf aan het gesprek te moeten afbreken omdat hij door de politie werd benaderd.

Behalve dat er sprake was van handhaving op deze protestactie, zijn de werkzaamheden van het bedrijf van Vrutaal – afgraving ofwel zand/diabaaswinning op het Caracasbaai-schiereiland achter het koetshuis en het voormalige Baya Beach – onlangs stopgezet omdat dat zonder toestemming werd ondernomen. Er is een vergunning vereist om te mogen afgraven in gebieden waar diabaaswinning wel is toegestaan. Uitgifte van een dergelijke vergunning valt onder de uitvoeringsorganisatie Domeinbeheer van het ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning (VVRP).

Op de mededeling dat Vrutaal zich beklaagt over het gebrek aan diabaas en de problematiek die zich al jaren zou voordoen, zegt minister Jesus-Leito: "Nou, of dit al jaren speelt staat los van het feit dat de werkzaamheden bij Caracasbaai-schiereiland eerder gestopt werden omdat daar geen toestemming voor verleend was en dus illegaal waren. Men kan niet zomaar op eigen houtje besluiten om ergens en graafproject te beginnen. Daar dient men toestemming voor te krijgen. Illegaliteit laten wij niet toe en wij treden daartegen op!"

Foto's: Edsel Sambo

De dumptrucks versperren de weg, onder toeziend oog van degenen die rechts op de trap staan en in het WTC-gebouw werkzaam zijn.

Maatregel om de importdekking te stabiliseren

CBCS verkrapt monetair beleid

WILLEMSTAD — Om het tekort op de lopende rekening van de betalingsbalans te verminderen en de deviezenreserves te versterken voert de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten (CBCS) een restrictief monetair beleid. De monetaire verkrapping houdt in dat de CBCS weer zal starten met tweewekelijkse veilingen van Certificates of Deposit onder de banken.

Er zullen op reguliere basis zowel Certificates of Deposit in guldens als in Amerikaanse dollars worden aangeboden. Met de Certificates of Deposit in guldens wordt beoogd de overliquiditeit in het bankwezen verder terug te dringen, terwijl de Certificates of Deposit in dollars het aantrekkelijk maken voor de banken om dollars aan te houden bij de CBCS. Bovendien heeft de CBCS besloten om de beleningsrente ongewijzigd te laten op 2,50 procent.

De centrale bank acht het verstandig om op een preventieve manier de geleidelijke daling in de bruto officiële reserves en de importdekking te stabiliseren. "Dit geeft de regeringen van Curaçao en St. Maarten de ruimte om een krachtig economisch beleid te implementeren, inclusief een geleidelijke duurzame vermindering van de overheidstekorten en het doorvoeren van structurele hervormingen gericht op een sterke concurrentiepositie voor duurzame exportgroei en matiging van de importgroei", aldus CBCS.

De bruto officiële reserves (exclusief goud) van de monetaire unie laten sinds augustus vorig jaar een geleidelijke dalende trend zien. Hierdoor is de importdekking langzaamaan afgenomen tot omstreeks 3,7 maanden per medio juli jl.

De belangrijkste oorzaken van deze ontwikkeling zijn de grote externe schokken die de landen van de unie hebben ondergaan. De orkaanramp op St. Maarten heeft het toerisme getroffen. Daarnaast heeft de crisis in Venezuela een impact op de oliesector, de haven, de luchtvaart en de vrije zone op Curaçao. Ook de afronding van de schuldsanering van de voormalige Nederlandse Antillen door Nederland heeft invloed gehad. In 2018 kwam een einde aan de daarmee gerelateerde deviezeninstroom. Verder zijn er hogere importen door de gestegen olieprijzen en de wederopbouwbehoeften van St. Maarten. Tot slot hebben de hogere rentestanden in het buitenland ook meegespeeld.

Salarisverhoging voor Ombudsman

WILLEMSTAD — Voor de Ombudsfunctionaris ligt een verhoging van het salaris met terugwerkende kracht tot 2010 in het verschiet. Dit blijkt uit de betreffende ontwerp-landsverordening over de bezoldiging die de regering naar de Staten heeft gestuurd. In eerdere Statenvergaderingen over de instelling van een kinderombudsman, werd ook gesproken over de rechtspositie, erkenning en bezoldiging van de ombudsfunctionaris.

De meeste Statenfracties wezen toen op het feit dat deze zaken eerst goed geregeld dienen te worden. Er werd ook gerefereerd aan verbetering van de medewerking van overheidsdiensten aan het instituut van de Ombudsman.

In verband met het salaris is er een voorstel tot wijziging van artikel 7 van de Landsverordening Ombudsman gedaan.

Het ontwerp doorliep in de tussentijd het voorgeschreven proces langs de betreffende adviesorganen, zoals de Raad van Advies (RvA).

Voorafgaand aan 10-10-'10 was het salaris van de Ombudsman volgens artikel 4 van de toen geldende Eilandsverordening Ombudsfunctionaris Curaçao vastgesteld op 11.500 gulden. Na die datum werd dat de Landsverordening Ombudsman. Van 2010 tot heden werd het salaris periodiek aangepast, ofwel geïndexeerd van 14.845 gulden, naar 15.172 gulden en vervolgens 15.363 gulden. In artikel 2 van het voorstel wordt vermeld dat het salaris van de Ombudsfunctionaris met terugwerkende kracht tot 2010 wordt vastgesteld. Dit is namelijk het jaar waarop Curaçao zijn autonome status binnen het Koninkrijk der Nederlanden kreeg en de Eilandsverordening vervangen werd door de huidige Landsverordening.

AMIGOE
Bezoek onze website
www.amigoe.com

Tekort aan financieel personeel Curaçaohuis

WILLEMSTAD — Het Kabinet van de Gevolmachtigde Minister van Curaçao (KGMC) in Den Haag kampt met een tekort aan personeel op zijn financiële afdeling. Dit stelt premier Eugene Rhuggenaath (PAR) in een brief aan de Staten op vragen van MAN-fractieleider Elsa Rozendal.

Het personeelstekort in het Curaçaohuis wordt door Rhuggenaath genoemd als een van de uitdagingen waarmee het KGMC momenteel te kampen heeft. "Er zijn onvoldoende werknemers op de afdeling financiën bij het KGMC. Hierdoor is er sprake van een achterstand in het onderhoud en de administratie van de lopende en bijzondere rekeningen."

Rhuggenaath, onder wiens portefeuille van Algemene Zaken het KGMC valt, wijst erop dat er een nieuw financieel programma is geïntroduceerd. Maar door een tekort aan personeel is tot op heden onvoldoende gebruikgemaakt van de functionaliteit van het nieuwe programma dat is geïntroduceerd.

De premier geeft verder aan dat er ook een tekort is aan financiële middelen om verschillende trajecten die van belang zijn voor het functioneren van het KGMC, uit te kunnen voeren. Het gaat hierbij om onder meer de renovatie van de gebouwen aan de Badhuisweg die aan het KGMC toebehoren, het rekruteren en selecteren van nieuw personeel, onderhoud van bestaande gebouwen en onderhoud van het ICT-netwerk.

Bij het KGMC is een aanvang gemaakt met een digitaliseringsproject. Maar dat moest worden aangehouden door een tekort aan financiële middelen. Volgens de premier is het van het belang dat het project wordt doorgezet om zo het gebruik van papier te minimaliseren en om te komen tot een organisatie die geen papier meer gebruikt.

Ondanks de vele uitdagingen waarmee het KGMC te maken heeft, blijft volgens de premier het streven van de Curaçaose regering om het imago van Curaçao niet alleen op het eiland zelf, maar ook in Nederland en de rest van de wereld te verbeteren. Het is in dit verband, aldus de premier, dat het KGMC zich zal blijven inzetten om goede relaties met media te onderhouden op zowel Curaçao, alsook in Nederland.

Centraal in de visie van de regering blijft dat het KGMC bij moet dragen aan het creëren van een positief beeld van Curaçao en een identiteit waar Curaçaoënaars trots op kunnen zijn. Verder moet het KGMC ook een rol spelen bij het aantrekken van potentiële investeerders naar het eiland en het opkomen voor de Curaçaose belangen in Nederland.

Rozendal schreef alle ministers van het kabinet-Rhuggenaath aan met het verzoek om aan te geven wat zij sinds het aantreden van de regering hebben bereikt, maar ook wat hun grootste uitdagingen zijn.

Opleidingen Feffik kunnen morgen niet starten

WILLEMSTAD — De 21 opleidingen die voorheen bij de Formashon di Fishi i Kapasitashon (Feffik) werden aangeboden en nu overgenomen zijn door de Dienst Openbare Scholen (DOS), kunnen 'wegens een aantal af te ronden zaken' vandaag nog niet beginnen. Dit maakt de minister van Onderwijs Marilyn Alcalá-Wallé (PAR) aan de *Amigoe* bekend. Hoogstwaarschijnlijk zullen de eerste lessen pas in september aanvangen.

Deze krant berichtte begin deze maand reeds over de opleidingen die met toepassing van artikel 3 van de Landsverordening Secundair Beroepsonderwijs en Educatie zijn erkend, namelijk gastheer/gastvrouw, kok, bartender, medewerker facilitaire dienstverlening, autoschade hersteller, assistent timmerkracht, metselassistent, assistent autotechniek, stuurman werktuigbouwkundige, schipper beperkt gebied, monteur sterkstroom installaties, monteur koude techniek, booglasser, plant mechanic, autospuiter, autotechnicus, medewerker confectie, assistent monteur koude installaties, assistent schilderen, assistent lasser en assistent medewerker confectie.

Locaties

Deze opleidingen zullen vanaf volgende maand ressorteren onder het openbare opleidingsinstituut Nilda Pinto SBO. In het nieuwe schooljaar telt Nilda Pinto dan drie locaties: Wageningenstraat (hoofdgebouw), Suffisant (het vroegere Eligia Martir-gebouw) en Brievengat, dat tijdelijk aangemerkt is als SBO-T vanwege het transitiejaar. Dit is om de nodige voorbereidingen te kunnen treffen en de invoering van dit traject op een verantwoordelijke en zorgvuldige manier te doen.

Het Feffik-pand in Brievengat is eigendom van de overheid, zo laat Alcalá-Wallé weten, en zal ook worden overgedragen. Daarnaast is er een ander gebouw op naam van Feffik in Kortijn, Otrobanda, dat inclusief inventaris eveneens overgedragen zal worden aan de overheid.

Personeel

Na een onderhandelingstraject met de vakbonden Sitek en Abvo, onder leiding van Randolph 'Dois' Gijsbertha, is besloten dat 'met spoed' 5 miljoen gulden naar Feffik overgemaakt moet worden, ten behoeve van de belastingafdrachten van het ex-personeel.

De DOS heeft een voorlopig overzicht gemaakt van potentiële docenten die voor de reeds genoemde opleidingen conform de Landsverordening SBO en Educatie bekwaam zijn verklaard. Ook wordt op verzoek van de Onderwijs-minister nagegaan welk deel van het oude docentenkorps zonder bevoegdheid eventueel toch in dienst kan worden genomen.

Naast de kosten voor het afvloeien van personeel, zijn er ook nog de kosten voor achterstallige pensioenlasten (2,1 miljoen), niet afgedragen belastingen (1,6 miljoen), niet afgedragen SVB premies (1,1 miljoen) en 70.000 gulden aan OB en overige crediteuren.

Staten willen 'verantwoorde invulling' vacatures ARC

WILLEMSTAD — Er moet op een verantwoorde manier omgegaan worden met de invulling van de vacatures bij de Algemene Rekenkamer Curaçao (ARC). Dit stelt Statenvoorzitter William 'Junior' Millerson (PAR) in een brief aan de Rekenkamer.

De brief van Millerson volgt op het besluit van de Staten van maandag om niet akkoord te gaan met de voordracht voor herbenoeming van Miroslava Wedervoort als voorzitter van de ARC. In zijn schrijven aan plaatsvervangend ARC-voorzitter Eithel Vriend stelt Millerson de Rekenkamer officieel op de hoogte van het besluit van de Staten en legt hij tevens uit waarom het parlement tot zijn besluit is gekomen.

"De Staten zijn zich ervan bewust dat er sprake is van een nijpende situatie binnen de ARC vanwege de ontbrekende leden. Desalniettemin is het de wens van de Staten om op een verantwoorde wijze om te gaan bij de invulling van die vacatures", geeft Millerson namens de Staten aan in de brief.

De Statenvoorzitter legt verder ook een verzoek neer bij het Hoge College van Staat . "Het verzoek aan uw college is dan ook om op de kortst mogelijke termijn de aanbevelingslijsten met namen van mogelijke kandidaten voor de invulling van de openstaande plaatsen aan te bieden aan de Staten."

Millerson geeft in zijn brief van 13 augustus ook aan dat de Staten kennis hebben genomen van een brief van de ARC van 9 augustus aan de Staten. In deze brief geeft de Rekenkamer de procedure weer die doorlopen zal worden bij de invulling van de vacature voor specifiek een lid van de ARC die een juridische achtergrond dient te hebben. De Statenvoorzitter geeft aan deze voordracht zo snel mogelijk te willen ontvangen, waarna deze geagendeerd kan worden voor behandeling in een vergadering van de Staten.

De Statenvoorzitter had gisteren nog aangegeven dat van slechts één lid en tevens ook één plaatsvervangend lid in functie zijn, terwijl conform de wet de Rekenkamer uit drie leden bestaat, terwijl er ook maximaal drie plaatsvervangende leden benoemd kunnen worden.

Overheid Bonaire houdt geld over en kan het niet snel genoeg uitgeven

KRALENDIJK — Het geld stroomt binnen bij het Openbaar Lichaam Bonaire (OLB) maar met het uitgeven ervan wil het nog niet echt lukken. In een commentaar op de tweede uitvoeringsrapportage van dit jaar die het OLB eind juli indiende, constateert het College financieel toezicht (Cft) dat de lokale overheid over de eerste zes maanden van 2019 maar liefst 11,2 miljoen dollar op de plank heeft laten liggen.

Volgens de rekenmeester is het hierdoor nodig om snel een derde begrotingswijziging door te voeren zodat de meevallers kunnen worden uitgegeven. Het Bestuurscollege van Bonaire wil later deze maand de benodigde aanpassingen van de begroting bij de Eilandsraad indienen.
Het loopt hard met het innen van de eilandbelastingen. Het Cft merkt op dat van de totale baten die voor 2019 op de begroting stonden in de eerste zes maanden al 75 procent is opgehaald. Er waren verschillende meevallers zoals bij het innen van de motorrijtuigenbelasting en de huur- en pachtpenningen. Uitschieter was de logeergastenbelasting die gedurende het hele jaar 2,5 miljoen dollar moest gaan opleveren maar in zes maanden tijd al 4,2 miljoen in het laatje bracht.
Aan de uitgavenkant wil het Cft graag zien dat enkele stilgelegde projecten en initiatieven weer opgepakt worden. De middelen hiervoor waren al gereserveerd en zijn dus beschikbaar. Het college adviseert Bonaire om deze projecten opnieuw te evalueren en vervolgens uit te voeren. Ook de personeelslasten lopen achter. Het Cft wil graag zien dat de openstaande vacatures snel worden opgevuld zodat het ambtenarenapparaat op volle sterkte kan functioneren. Het Bestuurscollege heeft inmiddels beloofd om in de tweede helft van dit jaar 28 openstaande vacatures op te vullen.
Als gevolg van belastingmeevallers en onderbesteding is de liquiditeitspositie van het OLB sterk verbeterd waarbij de lokale overheid er met 26,9 miljoen dollar in kas warmpjes bij zit. Bovendien is het totaal aan vorderingen op het OLB met 11 miljoen dollar gedaald.
Hoewel Bonaire dankzij een prudent financieel beleid thans in zekere zin kampt met een luxeprobleem, wijst het Cft ook nu weer op het belang van evenwichtige bestedingen. Het is vanzelfsprekend niet de bedoeling dat er te weinig geld wordt uitgegeven terwijl de gemeenschap van het eiland behoefte heeft aan allerlei projecten om de kwaliteit van het leven verder te verbeteren.

Arrestaties

Mogelijkheden bestrijding criminaliteit via projecten Criminaliteitsbestrijdingsfonds blijven grotendeels onbenut

PHILIPSBURG — De Raad voor de rechtshandhaving heeft een inspectie naar het gebruik van het Criminaliteitsbestrijdingsfonds van St. Maarten uitgevoerd. De Raad heeft geconstateerd dat de aandacht en aanbevelingen van de Raad en andere instanties helaas nog niet tot substantiële en structurele verbeteringen hebben geleid. Gelden zijn besteed aan zaken die niet behoren tot de oorspronkelijke doelen van het fonds.

In een persbericht stelt de Raad dat het in dit onderzoek met name heeft bekeken of gelden uit het fonds sinds haar oprichting in 2010 werden toegekend aan projecten waarvoor het fonds is bedoeld. De conclusie van de Raad is dat zelfs bij een ruime uitleg van de begrippen 'project' en 'criminaliteitsbestrijding' nauwelijks sprake is geweest van bestedingen zoals de wetgever en het parlement destijds beoogde met het fonds.

Doorontwikkeling
Volgens de Raad zijn kansen om door middel van projecten de doorontwikkeling van de criminaliteitsbestrijding gestalte te geven grotendeels onbenut gebleven. Dit terwijl het criminaliteitsbestrijdingsfonds, dat mede werd opgezet om deze doorontwikkeling te faciliteren, ook werd gebruikt voor zaken waarvoor het niet is bedoeld.
Hoewel de uitgaven weliswaar kunnen worden gezien als gerelateerd aan criminaliteitsbestrijding, is het fonds de facto verworden tot een 'noodvoorziening' voor de minister van Justitie, van waaruit zaken betaald worden waarvoor binnen de reguliere budgetten van het ministerie en de diensten geen middelen zijn.

Financiering van projecten
Het doel van het criminaliteitsbestrijdingsfonds is de financiering van projecten ten behoeve van criminaliteitsbestrijding. De inkomsten van het criminaliteitsbestrijdingsfonds bestaan onder meer uit betaalde boetegelden, de opbrengsten van 'asset sharing' en geldbedragen ter ontneming van het door middel van een strafbaar feit behaald voordeel (de zogenaamde Pluk-ze wetgeving). De minister van Justitie beheert het fonds. Onder zijn toezicht berust de dagelijkse leiding bij het hoofd van de afdeling Justitiële Zaken.
Zowel de Raad voor de rechtshandhaving als andere instanties besteedden de afgelopen jaren aandacht aan (onderwerpen gerelateerd aan) het criminaliteitsbestrijdingsfonds en deden aanbevelingen ten behoeve van verbeteringen ten aanzien van het fonds. In zijn laatste gepubliceerde inspectierapport focust de Raad zich op financiering van projecten door het fonds.
Zes aanbevelingen
De Raad benadrukt dat het fonds een waardevolle betekenis kan hebben voor de ontwikkeling van de rechtshandhaving. Goed toezicht op, beheer van, en (democratische) controle op het fonds zijn daarvoor wel voorwaarden. Op grond van zijn bevindingen heeft de Raad zes aanbevelingen gedaan die het beheer van het fonds en daarmee het faciliteren van projecten ten behoeve van de bestrijding van criminaliteit ten goede komen.
Ten eerste beveelt de Raad aan om de uit de Landsverordening Criminaliteitsbestrijdingsfonds voortvloeiende wettelijke verplichtingen consequent uit te voeren. "Geef daarbij in ieder geval opvolging aan de reeds door de Raad gedane aanbevelingen ten behoeve van het fonds. Dit betreft: 'Voeg bij indiening van de jaarlijkse begroting een beleidsplan waarin projecten zijn vermeld die in aanmerking komen voor financiering uit het criminaliteitsbestrijdingsfonds' en 'Leid het daartoe, dat een stuurgroep misdaadbestrijding wordt opgericht en betrek deze bij het beheer van het criminaliteitsbestrijdingsfonds'."
Ten tweede wordt aanbevolen om actueel beleid op te stellen ten behoeve van het criminaliteitsbestrijdingsfonds.
"Betrek daarbij criteria, processen en procedures met betrekking tot de aanvraag, behandeling, toekenning en (de motivering van) beslissingen ten aanzien van projecten en indien relevant benodigde definities."
Ten derde beveelt de Raad aan om ter beperking van risico's ten aanzien van oneigenlijk gebruik en misbruik van gelden uit het fonds regels en waarborgen vast te leggen in een Landsverordening.
Ten vierde zou de Raad willen zien dat men zorgt dat de fysieke en digitale administratie/registratie ten aanzien van indienen, beoordelen, toekennen en betaling van projecten volledig is en dat de bijbehorende procedures en bescheiden voortvloeiende uit de geldende wetgeving en beleid worden nageleefd en tijdig worden verkregen.
Ten vijfde wordt aanbevolen om ervoor te zorgen dat alle vorderingen ten behoeve van het criminaliteitsbestrijdingsfonds worden (terug)betaald.
Ten slotte beveelt de Raad aan meer bekendheid aan het criminaliteitsbestrijdingsfonds te geven.

Het rapport staat op de website van de Raad: www.raadrechtshandhaving.com of http://rrh-sxm.org.

Verlenging pilot 'homeschooling'

WILLEMSTAD — Het pilotproject 'Homeschooling Curaçao', oftewel thuisonderwijs, wordt met nog een schooljaar verlengd. Dit maakt Marilyn Alcalá-Wallé (PAR), de minister van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport (OWCS) aan de *Amigoe* bekend. Deze continuering is te danken aan een positieve evaluatie van het voorgaande schooljaar.

Bij homeschooling krijgen kinderen les in de thuissituatie. Ouders kiezen voor deze onderwijsmethode vaak om religieuze of pedagogische redenen, bij schoolproblemen, of beperking in de mobiliteit van de leerling en/of chronische ziekte. Curaçao kent momenteel zo'n twintig gevallen van homeschooling. Niet iedereen kan voor thuisonderwijs kiezen en dus ontheffing van de schoolplicht krijgen, legt de Onderwijsminister uit. Het antwoord op de vraag wie dan wel in aanmerking kan komen, is volgens haar omschreven in de Leerplichtverordening, artikel 4.
Hierin staat dat ontheffing alleen mogelijk is indien er zwaarwegende bezwaren zijn tegen de richting van de aanwezige scholen en bij de aanvraag aangetoond kan worden dat het kind op een andere wijze voldoende onderwijs geniet. Ook nomads, gezinnen die van korte duur op het eiland zijn en die reeds van alternatieve onderwijsmethodes gebruikmaken zoals bijvoorbeeld 'Onderwijs op Afstand', kunnen in aanmerking komen voor ontheffing van de schoolplicht.
Alcalá-Wallé: "Tot slot is er nog een laatste groep, namelijk diegenen die op geen enkele school kunnen aarden en die op de een of andere manier niet (meer) passen in het Curaçaose onderwijssysteem."
Hoe zit het met de eisen die worden gesteld aan het ontwikkelingsniveau van het kind en de controle hierop bij thuisonderwijs? "Leerlingen dienen de wettelijke kerndoelen van het funderend onderwijs in voldoende mate te beheersen. Toezicht was in onvoldoende mate aanwezig", verklaart Wladimir Kleinmoedig, sectordirecteur Onderwijs en Wetenschap desgevraagd, "omdat er geen monitoringsysteem *in place was*. OWCS is momenteel bezig met het opzetten van een dergelijk monitoring- en toetsingssysteem."

Schooljaar St. Maarten begonnen

Foto: The Daily Herald

Wycliffe Smith

PHILIPSBURG — Nadat maandag 1000 kinderen op St. Maarten weer naar school gingen na de vakantie, opende gisteren minister van Onderwijs Wycliffe Smith officieel het nieuwe schooljaar. Tijdens een toespraak op de Leonald Conner School ging hij onder meer in op plannen van het ministerie.

De minister verklaarde dat er 'veel aandacht' zal zijn voor St. Maarten Vocational Training School (SMVTS), om het imago en de kwaliteit van de programma's van de school te verbeteren. Verder zei Smith dat de schoolreparaties die nog niet zijn voltooid, worden voortgezet in de middaguren, als de leerlingen naar huis zijn. Ook meldde hij dat openstaande vacatures inmiddels zijn ingevuld.
Smith benadrukte het belang van samenwerking tussen alle partners in het onderwijs en moedigde ouders aan om deel te nemen aan het onderwijsproces van hun kinderen.

Visit
our website
AMIGOE.COM

Resultaten enquête Zorggroep BES positief

KRALENDIJK — De Zorggroep BES heeft in de maand juni via een enquête een aantal vragen gesteld aan de diabetespatiënten, de doktersassistenten, de ketenpartners en de huisartsen. De meeste (open) vragen gingen over de financiering en organisatie van de Zorggroep BES.

Uit de resultaten van de enquête blijkt dat ongeveer 97 procent van de patiënten tevreden of helemaal tevreden is met de dienstverlening van de gespecialiseerde verpleegkundigen van de Zorggroep BES. Van de huisartsen is ook 97 procent tevreden met de dienstverlening van de Zorggroep BES.
De doktersassistenten geven de Zorggroep BES een score van 72 procent (uitstekend, heel goed, goed) en 18 procent voldoende; 10 procent is van mening dat het beter kan. Van de overige ketenpartners is 78 procent tevreden, volgens 11 procent kan het beter en volgens nog eens 11 procent is het voldoende.
Van de begroting van de Zorggroep BES gaat het grootste deel naar de daadwerkelijke zorgverlening; van elke dollar ontvangen van Zorgverzekeringskantoor BES (ZVK) gaat meer dan 70 dollarcent naar de directe zorgkosten van de gespecialiseerde verpleegkundigen, de huisartsen en de ketenpartners. Minder dan 30 dollarcent gaat naar huisvestingskosten, bedrijfskosten en salarissen van het ondersteunend personeel, zo laat de Zorggroep BES in een persbericht weten.

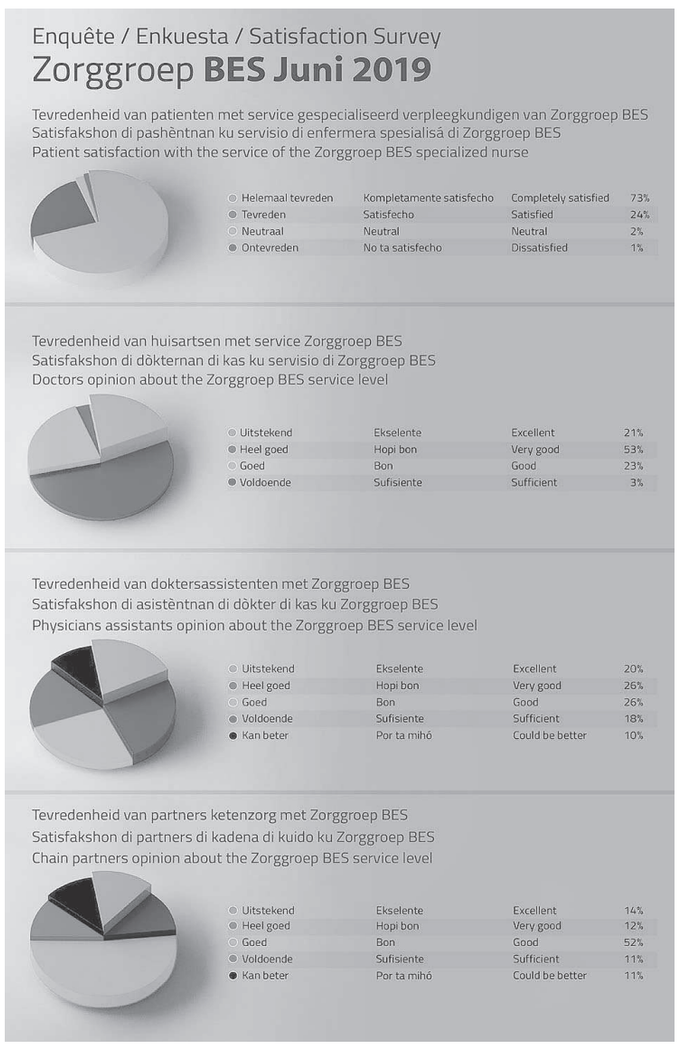

‘Oorlog is nog lang niet voorbij’

DEN HAAG — Voor de honderdduizenden Nederlanders die de Tweede Wereldoorlog meemaakten in voormalig Nederlands-Indië en hun kinderen en kleinkinderen is de oorlog nog lang niet voorbij. Het gedwongen vertrek uit het moederland heeft een fantoompijn veroorzaakt, die generatie na generatie blijft schrijnen.

Foto: AFP

Premier Mark Rutte (l) loopt langs de kransen bij het Indisch Monument in Den Haag.

Dat zei dichter en schrijver Ellen Deckwitz tijdens de zeer drukbezochte nationale herdenking van de Japanse capitulatie, vandaag precies 74 jaar geleden. De capitulatie betekende het einde van de Tweede Wereldoorlog voor het hele Koninkrijk der Nederlanden. Vandaag is bij het Indisch Monument in Den Haag een minuut stilte gehouden en zijn kransen gelegd voor alle slachtoffers van de Japanse bezetting van Nederlands-Indië.

“Mijn grootouders verlieten Java in april 1946”, vertelde Deckwitz. “Ze lieten een thuis achter zich. Nederland is nooit hun thuisland geworden. Mijn grootmoeder bleef benadrukken dat er elders een ander land was, een beter land.” Veel kinderen en kleinkinderen van degenen die Nederlands-Indië moesten verlaten, hebben zich altijd machteloos gevoeld tegenover dat hevige gemis en die heimwee, aldus Deckwitz.

“Wij hadden het gevoel dat we de Indiëgangers moesten troosten; om het vertrek, de kille ontvangst in een nat land, om het verdwenen thuisland. Maar het hielp niet, we kunnen het verlies niet ongedaan maken.”

Premier Mark Rutte was vanmiddag aanwezig bij de herdenking.

Tijdens de herdenkingsbijeenkomst legden Rutte en staatssecretaris Paul Blokhuis namens de Rijksministerraad een krans bij het Indisch Monument. Ook defensieminister Ank Bijleveld was aanwezig.

Volgens de Stichting Nationale Herdenking 15 Augustus 1945 wonen er op dit moment in Nederland ruim 2 miljoen mensen met wortels in voormalig Nederlands-Indië. Hun komst na de oorlog in Azië heeft een enorme impact gehad op de Nederlandse samenleving, aldus de stichting. Op een aantal andere plekken in Nederland is vandaag ook een herdenking, omdat niet alle oud-Indiëgangers meer in staat zijn om naar Den Haag te reizen.

Schutter Philadelphia na ruim 5 uur opgepakt

Foto: AFP

Tijdens de patstelling met de schutter raakten 6 agenten gewond.

PHILADELPHIA — Na meer dan vijf uur heeft de schutter in Philadelphia, die zes agenten verwondde, zich overgegeven aan de politie. Al vrij snel na zijn arrestatie meldden lokale media dat het om de 36-jarige Maurice Hill gaat.

Bij een inval van de narcoticabrigade in een appartementencomplex eerder gisteren, vluchtte de man in eerste instantie weg en begon daarna op de agenten te schieten. Vier van hen verschansten zich in de woning, waarvoor een huiszoekingsbevel was uitgegeven, en zochten daar met anderen dekking.

De schutter begon daarop op agenten op straat te schieten, waarbij er zes werden geraakt. Drie van hen moesten naar het ziekenhuis, maar geen van hen is in levensgevaar. De schutter verschool zich daarna urenlang in een woning en bleef schieten op de politie.

Na een impasse van meer dan drie uur wist een gespecialiseerde eenheid van de politie de agenten die nog in het huis zaten te bevrijden. Het duurde uiteindelijk nog een paar uur eer de schutter besloot zich over te geven.

Duitsland ontmantelt kinderporno-netwerk

SCHWERIN — Duitse rechercheurs hebben een groot netwerk voor kinderporno uit de lucht gehaald.

Het chatplatform had honderden gebruikers, die honderdduizenden bestanden met elkaar deelden. Dat deden ze op het dark web, het afgeschermde deel van internet. Het platform stond op een server in Nederland. Daarom waren ook de politie en het Openbaar Ministerie in Nederland bij het onderzoek betrokken. Meerdere gebruikers zijn geïdentificeerd, maar het is niet bekend of er al mensen zijn opgepakt.

Bolsonaro leest Merkel de les over regenwoud

BRASÍLIA — De Braziliaanse president Jair Bolsonaro heeft de Duitse bondskanselier Angela Merkel aangeraden zich met haar eigen zaken te bemoeien, in plaats van met de ontbossing in zijn land.

Op een persbijeenkomst in Brasília reageerde Bolsonaro gisteravond op het besluit om Duitse financiële steun aan klimaatprojecten in Brazilië te bevriezen wegens de toegenomen ontbossing van het regenwoud. Dat besluit van minister van Milieu Svenja Schulze heeft de toorn gewekt van de Braziliaanse president, die Merkel daarop aanspreekt.

Dat klimaatgeld kan Merkel beter besteden aan de herbebossing in Duitsland, vindt de president. “Ik wil ook de geliefde mevrouw Angela Merkel een boodschap meegeven: neem de poen mee en plant weer bomen in Duitsland, oké? Daar is het veel harder nodig dan hier.”

Bolsonaro ligt internationaal onder vuur wegens het toestaan van houtkap in de Amazone. De ontbossing is daardoor dit jaar sterk toegenomen. Duitsland beschikt over 11,4 miljoen hectaren bos, circa 32 procent van de oppervlakte. Het Duitse bosareaal is in de afgelopen tien jaar licht gestegen.

Toch levenslang voor schietpartij Blackwater

WASHINGTON — Een rechter in de VS heeft gisteren een oud-medewerker van het paramilitaire beveiligingsbedrijf Blackwater opnieuw veroordeeld tot een levenslange celstraf. Nicolas Slatten zou in 2007 met drie collega’s veertien ongewapende Irakezen hebben doodgeschoten op een plein in Bagdad.

In 2014 kreeg Slatten al een levenslange gevangenisstraf opgelegd, maar die werd in 2017 geschrapt. De rechter vond de straf te hoog en wilde de zaak herzien. De personeelsleden van Blackwater openden het vuur op het Nisur-plein, terwijl ze een Amerikaans konvooi beschermden. Er vielen veertien doden en achttien gewonden. De mannen van Blackwater claimden dat ze in een hinderlaag liepen, maar daar is nooit bewijs voor geleverd. Het incident gebeurde vier jaar nadat het Amerikaanse leger Irak was binnengevallen om het toenmalige regime van dictator Saddam Hoessein omver te werpen.

Slatten bleef zich gisteren opnieuw verzetten tegen zijn straf. Hij noemde het volgens *The New York Times* een ‘gerechtelijke dwaling die niet zal standhouden’. De drie anderen werden eerder al veroordeeld tot dertig jaar cel.

‘Gibraltar laat Iraanse tanker gaan’

GIBRALTAR — Gibraltar heeft de Iraanse supertanker Grace 1 laten gaan. Dat bericht de lokale krant *Gibraltar Chronicle* vandaag.

De opheffing van de inbeslagname was al verwacht, maar de Verenigde Staten hadden nog geprobeerd een stokje te steken voor het besluit. Ze wilden de tanker zelf aan de ketting leggen. Het was vandaag niet direct duidelijk hoe de Amerikanen dat verzoek juridisch onderbouwden.

De autoriteiten in het Britse gebiedsdeel legden de supertanker begin juli aan de ketting. Dat gebeurde omdat het schip ruwe olie zou vervoeren naar Syrië en daarmee Europese sancties zou schenden. Iran reageerde woedend en nam later ook een Britse tanker in beslag.

China ziet ‘tekenen terrorisme’ in Hongkong

Foto: AFP

Demonstranten in Hongkong protesteren tegen de toenemende invloed van China in de regio.

LONDEN — China zal indien nodig zijn macht gebruiken om de protesten in Hongkong neer te slaan als de situatie verder verslechtert. Volgens de Chinese ambassadeur in Londen, Liu Xiaoming, zijn er ‘tekenen van terrorisme herkend’ onder sommige demonstranten.

“Als de situatie ernstiger wordt, dan zal de centrale overheid niet op haar handen blijven zitten en toekijken”, aldus Liu. “We hebben voldoende mogelijkheden en macht binnen wettelijke grenzen om de onrust neer te slaan.”

Hij bekritiseerde de demonstranten en noemde hun optreden ernstig en gewelddadig, ‘waarin al kenmerken van terrorisme waar te nemen zijn’.

Liu: “De regering van China zal nooit toestaan dat enkele gewelddadige wetsovertreders Hongkong meesleuren langs een gevaarlijke weg, langs het ravijn.”

Ook waarschuwde hij buitenlandse mogendheden zich niet te bemoeien met de demonstraties, die volgens hem zouden zijn aangewakkerd door buitenlandse krachten die hij niet bij name noemde. “Buitenlandse krachten moeten stoppen met inmenging in binnenlandse aangelegenheden van Hongkong”, zei Liu. Westerse media beschuldigde hij van oneevenwichtige berichtgeving en het door elkaar halen van goed en slecht.

Hij riep de Britse premier Boris Johnson op de kwestie in Hongkong met grote voorzichtigheid te benaderen. Sommige Britse politici zien Hongkong volgens Liu nog steeds als onderdeel van het Britse imperium.

Vermiste tiener Maleisië stierf door honger

SEREMBAN — Het vijftienjarige Frans-Ierse meisje Nora Anne Quoirin dat in Maleisië dagenlang werd vermist, is gestorven aan inwendige bloedingen, waarschijnlijk veroorzaakt door honger en stress.

Volgens lokale autoriteiten heeft lijkschouwing uitgewezen dat geen sprake is geweest van seksueel misbruik. Evenmin is er bewijs dat zij slachtoffer is geweest van een ontvoering, zoals haar familie vermoedde.

Het lichaam van het meisje werd dinsdag, tien dagen na haar vermissing, na een uitgebreide zoekactie in het oerwoud ten zuidoosten van de Maleisische hoofdstad Kuala Lumpur gevonden.

De tiener werd door een inwoner naakt gevonden op zo’n 2,5 kilometer afstand van haar hotel, langs een beek in de jungle nabij de plaats Seremban. Het meisje was daar op 3 augustus met haar ouders, broer en zus aangekomen voor een vakantie. De dag na aankomst verdween ze spoorloos uit het hotel. Het meisje had problemen met haar psychische gezondheid en de verdwijning leidde snel tot een enorme zoekoperatie door politie, brandweer, burgermilities, dorpelingen, sjamanen en militairen.

Macron eert Afrikaanse bevrijders Provence

SAINT-RAPHAËL — Afrikaanse militairen die in de Tweede Wereldoorlog zijn gesneuveld om Frankrijk te bevrijden, verdienen volgens president Emmanuel Macron meer eer voor hun zelfopoffering.

Foto: AFP

De presidenten Alpha Condé van Guinee, Emmanuel Macron van Frankrijk en Alassane Ouattara van Ivoorkust tijdens de herdenking.

Tijdens een herdenking van de geallieerde landing in Zuid-Frankrijk, vandaag precies 75 jaar geleden, riep Macron Franse burgemeesters op zich in te spannen om ‘de herinnering levend te houden aan deze mannen die Afrika trots maken’. Gemeenten zouden bijvoorbeeld meer straten en pleinen naar de Afrikaanse oorlogshelden kunnen vernoemen.

Aan Operatie Dragoon en de gevechten in de Provence die volgden namen honderdduizenden soldaten deel. “De overgrote meerderheid van het grootste Franse bevrijdingsleger kwam uit Afrika”, memoreerde Macron. Het Franse leger dat samen met Amerikanen, Britten en Canadezen oprukte in Zuid-Frankrijk bestond onder meer uit Fransen van Noord-Afrikaanse komaf, Algerijnen, Tunesiërs, Marokkanen en mannen uit de koloniën in zuidelijk Afrika. “Zij hebben eer en grootsheid van Frankrijk hersteld, maar wie herinnert zich vandaag de dag hun namen en gezichten?”, vroeg Macron. De presidenten Alassane Ouattara van Ivoorkust en Alpha Condé van Guinee woonden de herdenking in Saint-Raphaël bij.

Belangrijke nummers

Centraal Politie	100
Brandweer	911
Politie O'stad	102
Politie San Nicolaas	104
Politie St.Cruz	105
Politie Noord	107
Tipline Politie	11141
Ziekenhuis	527-4000
Dierenarts	585-0400
Elmar centraal	523-7100
Elmar storing	523-7147
WEB Aruba	525-4600
SETAR	582-2116
Taxi (TAS)	587-5900
Taxi (ATT&T)	582-2010
Taxi (PTS)	588-0035
Taxi (Diamond)	587-2300
Kankerbestrijding	582-0412
Stichting SAMBA	582-0903
—Oranjestad—	
Ambulance	582-1234
BGD Oranjestad	527-2782
Veterinaire Kliniek	582-1720
Animal Shelter	582-1623
— San Nicolaas—	
Ambulance	584-5050
Centro Medico	523-8833
BGD San Nicolaas	527-2782
Serlimar	584-5080
— Botica —	
4 Centro Medico	584-5794
Aloë	584-4606
Central	585-1965
Dakota	588-7364
Del Pueblo	582-1253
Eagle	587-9011
Kibrahacha	583-4908
Maria	585-8145
Noord	586-4606
Oduber	582-1780
Paradera	588-6638
San Lucas	584-5119
San Nicolaas	584-8186
Santa Anna	586-8181
Santa Cruz	585-8028
Seroe Preto	584-4833
Trupiaal	583-8560
— Mortuariums —	
Ad Patres	584-2299
Aurora	588-6699
Olive Tree	
San Nicolaas	584-8888
Olive Tree	
Oranjestad	582-0000
— Stichtingen —	
Fundacion Anti-Droga Aruba (FADA)	583-2999
Fundacion Respetami	582-4433
Zwanger? Fundacion CIZKA	583-0331
Fundacion Diabetico Arubano	593-0507 593-4928
Twelve Step Meeting AA-NA- AL- ANON- OA	583-8989
Fundacion Amor Pa	568-4739
Prohimo	564-8849
NA Acceptance Group	565-7500
Fundacion Centro Ecologico Aruba	562-8984
Bureau Sostenemi Misbruik en mishandeling tegen minderjarigen	588-1010
Fundacion C.V.A. voorkomen en zorg voor stroke	567-7004

Naam: ..... Voornaam: ..... Leeftijd: .....

E-mail: .....Telf:..... School: ..... Klas: .....

Amigoe Aruba sluit 2019 af met een nieuwe kleurwedstrijd!

Onze jonge lezers kunnen deze tekening zo mooi mogelijk inkleuren en deze uiterlijk 13 december 2019 op het kantoor van AMIGOE ARUBA tussen 8.00 uur en 16.00 uur aan de Bilderdijkstraat 16 inleveren. Maak kans op één van onze super tekensetten of andere leuke cadeautjes om lekker verder te kunnen kleuren. Hoe meer ingekleurde plaatjes ingeleverd worden, hoe groter de kans om te winnen. Laat een volwassene elke dag de Amigoe krant kopen of abonneer nu om elke dag de kleurplaatjes te zien.

Op 16 december 2019 worden de winnaars gekozen.

Het weer

VRIJDAG
16 AUGUSTUS 2019

Licht bewolkt met kans op regen. Wind vanuit het oost tussen 17 en 24 km/u.

Max Temp.	Voelt Als	Wind	Precipitatie
89°	97°	17 km/u	23%

Zonsopgang	Zonsondergang	UV index
06:28	19:00	10 v/d 10

VRIJDAGAVOND

Gedeeltelijk bewolkt met wind vanuit het Oost tussen 15 en 24 km/u.

Min Temp.	Voelt Als	Wind	Precipitatie
80°	87°	15 km/u	14%

Maansopgang	Maansondergang
20:03	08:04

Aankomsttijden

Cruiseschepen

Vrijdag, 16 Augustus '19

Geen Cruiseschepen in poort.

Zaterdag, 17 Augustus '19

Geen Cruiseschepen in poort.

Zondag 18 Augustus '19

Freewinds dept.
**** - 23.15

Dienstdoende huisartsen
Donderdag 15 Augustus 2019

Huisarts nachtdienst - Oranjestad
Huisartsenpost Hospitaal

527-4580

Huisarts nachtdienst - San Nicolaas
Centro Medico
San Nicolaas
Dr. De Cuba

Dienstdoende apotheken
Apotheek nachtdienst San Nicolaas
Botica Aloë
584-4606

Apotheek nachtdienst Oranjestad
Botica Paradera
588-6638

BVN

15:30	Sesamstraat	08:08	Weerbericht Europa/Afrika
15:50	Het Klokhuis	08:10	De Columbus
16:05	SpangaS	09:05	De slimste mens
16:25	Switch	09:45	Nieuwsuur
16:55	FC de Kampioenen	10:21	Weerbericht Amerika/ Caribiën
17:30	EenVandaag	10:25	Jinek
17:55	Dagelijkse Kost	11:20	Keuringsdienst van Waarde: terug naar de basis
18:15	VRT Journaal	11:44	De Stoel
18:55	Jaïr in Goed Gezelschap	11:50	Iedereen beroemd
19:30	Gorts Wijnkwartier	12:00	VRT Journaal
19:40	NOS Journaal	12:35	Therapie
20:08	Weerbericht Europa/Afrika	13:15	2 voor 12
20:10	De Columbus	13:55	MAX Geheugentrainer
21:05	De slimste mens	14:10	NOS Journaal
21:45	Nieuwsuur	14:25	BinnensteBuiten
22:21	Weerbericht Amerika/ Caribiën	14:50	Sterke Verhalen
22:25	Jinek	15:25	Sesamstraat
23:20	Keuringsdienst van Waarde: terug naar de basis	15:45	Het Klokhuis
23:44	De Stoel	15:55	Checkpoint
23:50	Iedereen beroemd	16:25	Switch
		16:50	FC de Kampioenen
vrijdag 16 augustus		17:25	EenVandaag
00:00	VRT Journaal	17:50	Dagelijkse Kost
00:35	NOS Indië-Herdenking	18:10	VRT Journaal
01:55	De neven van Eus	18:50	Jaïr in Goed Gezelschap
02:35	NOS Journaal	19:25	Gorts Wijnkwartier
02:50	Hollandse Zaken	19:40	NOS Journaal
03:30	Sesamstraat	20:05	Weerbericht Europa/Afrika
03:50	Het Klokhuis	20:10	Sterren Muziekfeest op het Plein
04:05	SpangaS	21:05	De slimste mens
04:25	Switch	21:50	Nieuwsuur
04:55	FC de Kampioenen	22:20	Weerbericht Amerika/ Caribiën
05:30	EenVandaag	22:25	Jinek
05:55	Dagelijkse Kost	23:20	NOS Studio Sport Eredivisie
06:15	VRT Journaal	23:50	Iedereen beroemd
06:55	Jaïr in Goed Gezelschap		
07:30	Gorts Wijnkwartier		
07:40	NOS Journaal		

COLOFON

Uitgeverij Amigoe (Aruba) N.V.
Bilderdijkstraat 16
Tel: (297) 582-4333
Fax: (297) 582-2368

Directie:
Michael Voges
mvoges@amigoe.com
Grecia Willems
gwillems@amigoe.com

Redactie:
Melissa Stamper (eind redacteur)
Nadine Salas
Ariën Rasmijn
arubaredactie@amigoe.com

Advertentie verkoop Amigoe Krant:
Zulma Kock
Calisa Roosberg
avisoaruba@amigoe.com

Advertentie verkoop Amigoe op School:
Tiziana La Torre
aosaruba@amigoe.com

Administratie Amigoe Krant:
Rushilene Lejuez
adminaruba@amigoe.com

Administratie Abonnement:
Zulaika Kelly
abonnementaruba@amigoe.com

Distributie en klachten over bezorging:
Zulma Kock
abonnementaruba@amigoe.com

Printer:
Caribbean Speed Printers NV Aruba

Kantooruren:
Maandag t/m Vrijdag
8:00 am – 4:30 pm

Bankrekeningnummers:
Caribbean Mercantile Bank
#20651903
Banco di Caribe # 81027801
RBC #100031723
Aruba Bank # 6000400190

Waarschuwing voor lek in Microsoftsysteem

Een kwetsbaarheid in de Remote Desktop Service van Microsoft kan hackers makkelijk toegang geven tot computers. De aanvaller zou op afstand een code kunnen invoeren, waardoor geen wachtwoord en gebruikersnaam meer nodig zijn.
Na het invoeren van deze code wordt het systeem volledig overgenomen. Het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC) zegt dat het eenvoudig te voorkomen is door de nieuwste beveiligingsupdate te downloaden.
Met de Remote Desktop Service kunnen gebruikers op afstand toegang krijgen tot bepaalde apps en bestanden van hun eigen computer. Dat kan ook vanaf toestellen zoals telefoons die niet draaien op een besturingssysteem van Windows.

Activiste Thunberg begint aan bootreis naar VS

Foto: AFP

Klimaatactiviste Greta Thunberg (16) is begonnen aan haar vaartocht naar New York, waar ze een VN-top wil bijwonen. De Zweedse tiener vertrok onder grote belangstelling uit het Engelse Plymouth in het zeiljacht Malizia II.
De reis naar de Verenigde Staten duurt waarschijnlijk ongeveer twee weken. Thunberg en de andere opvarenden nemen de boot omdat ze klimaatneutraal willen reizen. Ze hoeven in die periode niet op veel comfort te rekenen. Zo zijn geen douche of toilet aan boord van het 18 meter lange jacht, dat is voorzien van zonnepanelen.
De tiener zei zich niet druk te maken over de Spartaanse omstandigheden aan boord. “Je kunt niet om veel vragen als je gratis naar de andere kant van de Atlantische Oceaan mag zeilen.” Ze neemt onder meer boeken en bordspelletjes mee om de tijd te doden.
Thunberg groeide uit tot een bekende klimaatactiviste door haar schoolstaking. Ze spijbelde om te demonstreren bij het Zweedse parlement. De activiste gaat na de overtocht naar Noord-Amerika deelnemen aan demonstraties en wil ook nog naar Canada, Mexico en Chili gaan.

Boswachters bekeuren ‘wolftoeristen’

Foto: Shutterstock

Boswachters van verschillende natuurorganisaties hebben de afgelopen vakantieweken toeristen bekeurd die regels overtraden in de hoop een wolf te zien. “Geen honderden, maar wel tientallen”, aldus boswachter Lennard Jasper van Staatsbosbeheer gisteren. De natuurorganisaties letten juist vanwege de rust voor de wolven extra scherp op.
Op de Noord-Veluwe leeft een wolvenpaar met vijf welpen. De boswachters zien volgens Jasper duidelijk meer interesse voor die omgeving, hoewel niet bekend is waar het wolvenhol zich precies bevindt. Met name in de vroege ochtenduren zijn mensen betrapt, terwijl bossen na zonsondergang en voor zonsopgang verboden gebied zijn. Een bekeuring kan oplopen tot 85 euro.
Rust is voor wild op de Veluwe nu moeilijker te vinden dan jaren geleden. De Veluwe is het populairste vakantiegebied van Nederland en trekt jaarlijks miljoenen bezoekers. Jasper: “Het wordt elk jaar drukker en helemaal nu de wolf ‘hot’ is. Maar het gebied wordt niet groter. Daarom moeten wij verstoringen zo veel mogelijk voorkomen.”
Sinds de wolvenfamilie op de Noord-Veluwe zit, zijn in dat gebied geen schapen of ander vee meer aangevallen. Ook de wolvin op de Midden-Veluwe laat vee met rust. De boswachters komen wel kadavers van prooidieren tegen. Als de in mei geboren welpen ouder worden, zal het aantal bejaagde prooidieren even toenemen denkt Jasper. Jonge wolven zwerven uit in hun tweede levensjaar en trekken dan mogelijk naar het buitenland. Zo zijn de eerste wolven ook teruggekomen in Nederland.

Encarnacion Wal viert haar 100e verjaardag

Foto's: Siegfried Liberia

Encarnacion Wal, ‘Amai’ voor haar kennissen, vierde afgelopen dinsdag haar honderdste verjaardag. Natuurlijk reden om feest te vieren. Haar kinderen, samen met overige familieleden, hebben haar in het zonnetje gezet met een heel leuk en gezellig feestje in PWFC. Ondanks haar hoge leeftijd is Amai goed bij en kan ze je doopceel nog geheel lichten. Als je bij haar thuiskomt, vertrek je niet zonder een aardigheidje. De familie wenst Amai nog vele jaren van goede gezondheid. Op de foto’s Amai tussen haar kinderen en familieleden.

Facebook liet inhuurkrachten meeluisteren

Facebook schakelde tot voor kort inhuurkrachten in om audiofragmenten van gebruikers te transcriberen. Daar is persbureau *Bloomberg* achtergekomen op basis van gesprekken met ingewijden. Facebook heeft het transcriberen bevestigd, maar benadrukt dat het bedrijf hier al meer dan een week geleden mee is gestopt.
Het ging om audiofragmenten van mensen die zelf hadden aangegeven dat ze hun geluid op schrift gesteld wilden hebben, bijvoorbeeld voor een berichtje. Facebook heeft daar een computergestuurde toepassing voor. De externe krachten die meeluisterden deden dat volgens het socialemediabedrijf om te controleren of de computer zijn werk goed deed.
De laatste tijd zijn meerdere techconcerns in opspraak gekomen vanwege meeluisteren. Zo besloot Apple te stoppen met het meeluisteren van spraakopdrachten aan het hulpje Siri en Google kwam met een vergelijkbare maatregel voor gesprekken met zijn Assistent, die onder andere in de Home-luidspreker zit.

Rel om graatmagere olifant in parade Sri Lanka

Foto: AFP

De deelname van een graatmagere, zeventigjarige olifant aan een festival in Sri Lanka heeft geleid tot ophef. Dierenliefhebbers spreken schande over het feit dat olifant Tikiri kilometers moest lopen tijdens het populaire Esala Perahera Festival.
De bejaarde olifant droeg tijdens de nachtelijke festiviteiten een weelderig kostuum. Daardoor beseften mensen niet hoe zwak Tikiri was, zegt oprichter Lek Chailert van de Save Elephant Foundation op sociale media. Een olifantenexpert vertelt dat het dier duidelijk ondervoed en bijna dood is.
De tempel die het festival organiseert, heeft het dier inmiddels teruggetrokken. Tikiri hoefde vanwege zijn ‘medische toestand’ gisteren niet meer mee te lopen in een parade in de stad Kandy, waar ook veel andere olifanten aan meededen. “Tikiri ondergaat een behandeling”, aldus een hoge tempelfunctionaris.

Astronaut treedt vanuit de ruimte op als dj

Foto: AFP

De Italiaanse astronaut Luca Parmitano heeft vanuit het internationale ruimtestation ISS opgetreden als dj. Zijn werk was te horen aan boord van een cruiseschip bij het Spaanse eiland Ibiza, meldt de Europese ruimtevaartorganisatie ESA.

Parmitano draaide voor een publiek van ongeveer 3000 mensen. Hij lijkt zich zo te hebben verzekerd van een plek in de muziekgeschiedenis. Het was de eerste keer dat een dj heeft opgetreden vanuit het ISS of vanuit de ruimte, aldus de ruimtevaartorganisatie in een verklaring.
De ruimtevaarder is geholpen door zijn Duitse mentor, dj Le Shuuk. Die zou de Italiaan hebben uitgelegd hoe hij tracks moest mixen. “Le Shuuk maakte een persoonlijke playlist die Luca kon meenemen naar het station en stelde gespecialiseerde dj-software beschikbaar. Die is op de tablets van de astronauten in de ruimte gezet.”
Het optreden van de astronaut had volgens ESA ook een educatief tintje. Parmitano zou zijn publiek vanuit de ruimte hebben bijgepraat over zijn missie.

Concerten Placido Domingo afgezegd

Foto: AFP

San Francisco Opera en Philadelphia Orchestra hebben optredens van operazanger Placido Domingo afgezegd. De zanger wordt beschuldigd van seksuele intimidatie.
De Salzburger Festspiele laten dat het concert van Domingo op 31 augustus wel doorgaat. Metropolitan Opera van New York wil eerst het onderzoek van de LA Opera afwachten voordat overgegaan wordt tot eventuele maatregelen. In principe treedt hij volgende maand op in ‘The Met’.

Domingo, die wordt gezien als een van de grootste operazangers aller tijden, wordt door negen vrouwen beschuldigd van seksuele intimidatie. De incidenten zouden zich over een tijdspanne van dertig jaar hebben voorgedaan en zouden zijn begonnen in de jaren tachtig.
Domingo spreekt de beschuldigingen tegen en noemt ze ‘inaccuraat’. In een verklaring aan *CNN* laat de tenor weten dat hij altijd met wederzijdse instemming heeft gehandeld. Wel zegt de huidige artistiek leider van de Los Angeles Opera dat de tijden zijn veranderd. “Toch is het pijnlijk om te horen dat ik mogelijk iemand van streek heb gemaakt of ongemakkelijk heb laten voelen.”

Buckles — By David Gilbert

Beetle baily — By Mort Walker

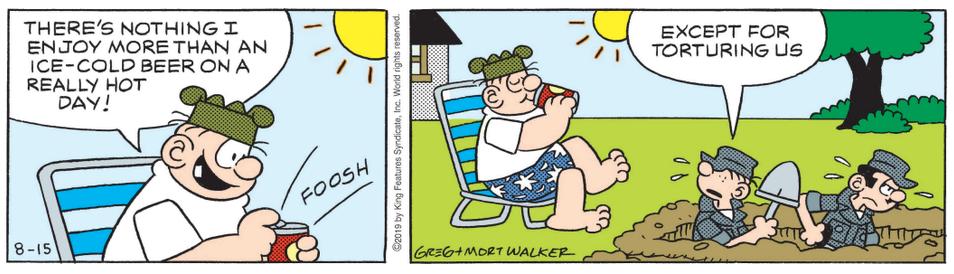

Baby blues — Door Jerry Scott & Rick Kirkman

Liverpool pakt Europese Supercup in Istanbul

ISTANBUL — Liverpool heeft voor de vierde keer in de clubhistorie de Europese Supercup veroverd. De ploeg van trainer Jürgen Klopp versloeg Chelsea in Istanbul na strafschoppen: 5-4. Na de reguliere speeltijd was de stand 1-1 en na verlenging 2-2.

Foto: AFP

In een goede en aantrekkelijke Super Cup-finale bleek Liverpool na strafschoppen de betere.

Voor de winnaar van de Champions League kwam Sadio Mané twee keer tot scoren (1-1 en 2-1). Olivier Giroud en Jorginho maakten de doelpunten voor Chelsea, de kampioen van de Europa League. In de strafschoppenreeks miste Tammy Abraham de tiende en laatste penalty.
Liverpool won de Europese Supercup eerder in 1977, 2001 en 2005. Bij de ploeg van Klopp speelde Virgil van Dijk de hele wedstrijd. Ploeggenoot Georginio Wijnaldum viel in de 64e minuut in.

De arbitrage was voor de eerste keer ooit bij een Europese topwedstrijd in handen van drie vrouwen, met Stephanie Frappart als scheidsrechter. De Française bleef goed overeind in de boeiende wedstrijd, al had ze in de vijfde minuut Liverpool wel een strafschop moeten geven voor een handsbal. Twee treffers van Chelsea werden daarentegen terecht afgekeurd wegens buitenspel. De strafschop waaruit Chelsea in de verlenging op 2-2 kwam, leek zwaar bestraft.

Na een kwartier kreeg Mo Salah de eerste grote kans namens Liverpool. Doelman Kepa Arrizabalaga redde fraai. Met kopballen waren ook Van Dijk en Sadio Mané dicht bij een treffer voor de 'Reds'. In de 36e minuut opende Giroud koelbloedig de score (0-1).
Met Roberto Firmino voor Alex Oxlade-Chamberlain ging Liverpool op jacht naar de gelijkmaker. De wissel van Klopp leverde snel succes op. Firmino bediende Mané, die de bal over de doellijn frommelde (1-1).
Met Wijnaldum voor James Milner kreeg Liverpool nog wat meer aanvalskracht. Met reddingen op doelpogingen van Salah en ook Van Dijk stelde Kepa voor Chelsea een verlenging veilig. Daarin bracht Mané zijn ploeg op voorsprong, maar uit een versierde strafschop sloeg Jorginho snel terug (2-2). Daarna waren de beste kansen voor Chelsea, dat echter doelman Adrían niet voor de derde keer kon passeren. De Spaanse goalie was daarna de gevierde man met zijn redding op de strafschop van Abraham.

PSV, Feyenoord en AZ lonken naar play-offs

DEN HAAG — Drie Nederlandse clubs hebben vandaag een ticket voor de play-offs van de Europa League voor het grijpen. Feyenoord staat er op papier het beste voor. De Rotterdamse ploeg verdedigt in Georgië bij Dinamo Tbilisi een voorsprong van 4-0.

De return wordt in een vrijwel leeg stadion gespeeld vanwege een UEFA-straf. Circa 140 fans van Feye-noord mogen het duel nog wel bijwonen. Als Feyenoord de return tot een goed einde brengt, wacht in de play-offs het Zweedse Norrköping of het Israëlische Hapoel Beer Sheva. Ook PSV begint tegen het Noorse FK Haugesund met een voorsprong (1-0) aan de tweede wedstrijd. De return is in Eindhoven. Bij winst spelen de Brabanders in de play-offs tegen het Oostenrijkse Austria Wien of het Cypriotische Apollon Limasol. AZ speelt in Den Haag tegen FC Marioepol. Het eerste duel in Oekraïne eindigde in 0-0. De winnaar van het tweeluik speelt in de play-offs tegen het Belgische FC Antwerp of FC Viktoria Pilzen uit Tsjechië.

Tennisser Tsitsipas weer snel onderuit

CINCINNATI — Tennisser Stefanos Tsitsipas kampt met een kleine vormcrisis. De nummer zeven van de wereldranglijst verloor ook op het tennistoernooi van Cincinnati al zijn eerste wedstrijd. De Griek, vrijgeloot voor de eerste ronde, liet zich verrassen door de Duitser Jan-Lennard Struff: **4-6, 7-6 (5) en 7-6 (6).** Tsitsipas ging vorige week op het toernooi van Montreal ook al tijdens zijn eerste optreden onderuit. Op het Canadese hardcourt was de Pool Hubert Hurkacz in drie sets te sterk: 6-4, 3-6 en 6-3. Ook Alexander Zverev kon wederom niet overtuigen. De Duitser verloor in de tweede ronde in drie sets van de Serviër Miomir Kecmanovic: 7-6 (4), 2-6 en 4-6. Voor de Japanner Kei Nishikori is het tennistoernooi van Cincinnati voorbij na een verrassende nederlaag tegen zijn landgenoot Yoshihito Nishioka: 6-7 (2) en 4-6.

Sunweb met Kelderman naar Vuelta

Foto: Shutterstock

Wilco Kelderman moet in de Ronde van Spanje voor een goed klassement gaan.

DEVENTER — Team Sunweb wil met Wilco Kelderman voor een goed klassement gaan in de Ronde van Spanje, die op 24 augustus van start gaat. De 28-jarige Nederlander krijgt daarbij de steun van landgenoot Martijn Tusveld, de Ier Nicolas Roche, de Deen Casper Pedersen en de Australiërs Robert Power en Michael Storer. Met de Duitsers Nikias Arndt en Max Walscheid jaagt de ploeg op succes in de massasprints.

"Ons hoofddoel is een goed algemeen klassement met Wilco", zegt ploegleider Luke Roberts. "Naast twee tijdritten en acht aankomsten bergop, waaronder de Alto de Los Machucos en Alto de la Cubilla, zijn er zo'n vijf, zes kansen voor de sprinters."
Kelderman ging in de Ronde van Frankrijk niet meer van start in de zestiende etappe na rugklachten. De wielrenner kwam in maart in de Ronde van Catalonië zwaar ten val. Sunweb had eerder al laten weten dat kopman Tom Dumoulin niet op tijd fit zou zijn om te kunnen starten in de Vuelta. Ook Sam Oomen ontbreekt bij Sunweb. De 24-jarige brak in de Ronde van Italië een heup en is geopereerd aan een bekneld bloedvat. Tusveld staat voor zijn eerste grote ronde dit jaar. "We zijn heel blij dat we Martijn kunnen opnemen in onze ploeg na een moeilijke herstelperiode na zijn val in Parijs-Nice", zegt Roberts. Tusveld brak in de eerste etappe van de Franse rittenkoers in maart een kaak en was niet op tijd hersteld voor deelname aan de Ronde van Italië. Hij rijdt momenteel in de BinckBank Tour.

FC Utrecht legt Kerk vast tot zomer van 2023

UTRECHT — FC Utrecht heeft Gyrano Kerk langer vastgelegd. De Eredivisieclub heeft het contract van de 23-jarige aanvaller opengebroken en met een jaar verlengd tot juli 2023. Kerk kwam in 2012 over van Zeeburgia en speelt sinds seizoen 2016-2017 voor de hoofdmacht van FC Utrecht.
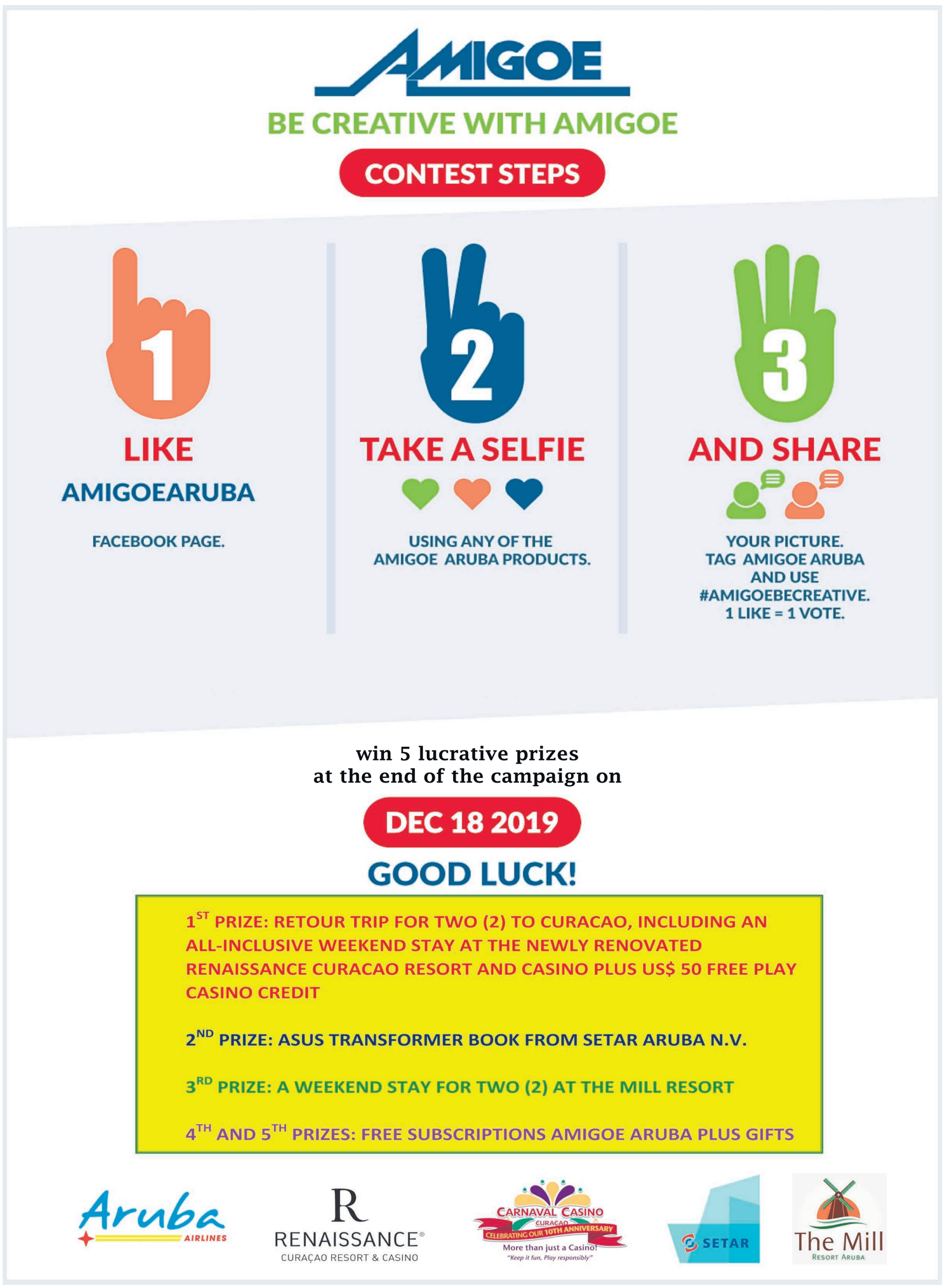
Kerk maakte dit seizoen indruk met twee doelpunten en drie assists in vier duels. "Gyrano is een vaste en belangrijke kracht in ons eerste elftal, die zich de voorbije seizoenen geweldig heeft ontwikkeld", zegt directeur voetbalzaken Jordy Zuidam. "Met zijn power, snelheid en acties is hij een belangrijk wapen in onze aanval." Zuidam zegt blij te zijn dat Kerk zich, ondanks de interesse in hem, langer heeft verbonden aan de club. "Wij zijn ervan overtuigd dat hij de prestatiecurve die hij hier heeft ingezet verder kan doortrekken."